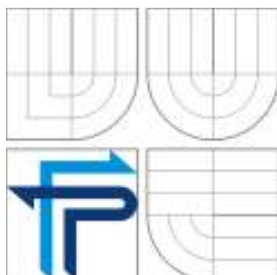

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV INFORMATIKY

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE INFORMATICS

HODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE PODNIKU A NÁVRHY NA JEJÍ ZLEPŠENÍ

EVALUATION OF THE FINANCIAL SITUATION IN THE FIRM AND PROPOSALS TO ITS
IMPROVEMENT

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

ROMANA LUBASOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

DOC. ING. JAN SOLAŘ, CSC.

BRNO 2008

Anotace

Bakalářská práce posuzuje finanční situaci podniku společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o v letech 2001 až 2007, a to prostřednictvím vybraných metod finanční analýzy. Obsahuje návrhy možných řešení zjištěných problémů, které mají vést ke zlepšení finanční situace podniku v dalších letech.

Klíčová slova

Finanční analýza, rozvaha, výkaz zisků a ztrát, výkaz peněžních toků, likvidita, zadluženost, aktivita, rentabilita, provozní ukazatel, Z-scóre, index IN, zlepšovací návrh.

Annotation

This bachelor's thesis evaluates the financial health of the company STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o during the years 2001 to 2007 at the basis of selected methods of the financial analysis. The work includes proposals of possible solutions of identified problems which should result in the improvement of financial situation of the firm in future years.

Key words

Financial analysis, balance, profit and loss statement, cash flow statement, liquidity, indebtedness, activity, profitability, operating indicator, Z-score, IN index, improvement proposal.

Bibliografická citace bakalářské práce

LUBASOVÁ, R.. *Hodnocení finanční situace podniku a návrhy na její zlepšení*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2007. 57 s. Vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Jan Solař, CSc.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je zpracovaná samostatně na základě uvedené literatury a pod vedením vedoucího práce. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, a že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb. o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně , dne 27.05. 2008

.....

podpis

Poděkování

Děkuji panu doc. Ing. Janu Solařovi, CSc. , vedoucímu mé diplomové práce, za cenné rady a připomínky, poskytnuté v průběhu tvorby bakalářské práce a vedení společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. za zpřístupnění podkladů a doplňujících informací o stavu a záměrech společnosti.

OBSAH

ÚVOD	8
1 VYMEZENÍ PROBLÉMU, CÍLE PRÁCE	9
1.1 CHARAKTERISTIKA ANALYZOVANÉHO PODNIKU.....	9
1.1.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE.....	9
1.1.2 HISTORIE STROJÍRNY OSLAVANY, SPOL. S R. O.....	9
1.1.3 SOUČASNOST	10
1.1.4 PŘEDMĚT PODNIKÁNÍ	10
1.1.5 VÝROBA A KONTROLA KVALITY	11
1.1.6 CERTIFIKACE JAKOSTI	12
1.1.7 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	13
1.1.8 TRŽNÍ POSTAVENÍ, CÍLE PODNIKU.....	14
1.2 VYMEZENÍ PROBLÉMU, STANOVENÍ CÍLŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	14
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA ŘEŠENÍ, NOVÉ POZNATKY Z LITERATURY	16
2.1 PŘÍSTUPY K FINANČNÍ ANALÝZE (PODLE J.SEDLÁČKA (6)):	16
2.2 POJETÍ FINANČNÍ ANALÝZY (PODLE H. SŮVOVÉ (8))	16
2.3 ZDROJE VSTUPNÍCH DAT FINANČNÍ ANALÝZY	17
2.4 UŽIVATELE FINANČNÍ ANALÝZY (PODLE M. KONEČNÉHO (3)):	19
2.5 METODY FINANČNÍ ANALÝZY (PODLE H. SŮVOVÉ (8)):	20
2.5.1 ELEMENTÁRNÍ METODY FINANČNÍ ANALÝZY	20
2.5.2 VYŠŠÍ METODY FINANČNÍ ANALÝZY	21
3 ANALÝZA PROBLÉMU A NÁVRH PŘÍSTUPU K ŘEŠENÍ.....	22
3.1 ZÁKLADNÍ STRATEGICKÁ ANALÝZA FIRMY	22
3.1.1 PORTEROVA ANALÝZA PĚTI KONKURENČNÍCH SIL	22
3.1.2 SWOT ANALÝZA.....	25
3.2 FINANČNÍ ANALÝZA FIRMY	28
3.2.1 ANALÝZA STAVOVÝCH UKAZATELŮ (ROZVAHA).....	28
3.2.2 ANALÝZA TOKOVÝCH VELIČIN.....	35
3.2.3 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	37
3.2.4 ANALÝZA SOUSTAV POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	55
3.2.5 SOUHRNNÉ HODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE FIRMY	58
4 NÁVRHY NA OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ SITUACE FIRMY	61
5 ZÁVĚR	62
6 SEZNAM POTŘEBNÉ LITERATURY A INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	64
7 SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	65
7.1 SEZNAM GRAFŮ	65
7.2 SEZNAM TABULEK	65
8 SEZNAM PŘÍLOH.....	66

ÚVOD

Cílem finanční analýzy je zachycení a popsání dosavadního vývoje hospodaření společnosti, posouzení vlivů a dopadů realizovaných rozhodnutí na její finanční a ekonomickou situaci a dále také formulace očekávaného trendu jejího budoucího vývoje. Jedná se o rozbor finanční situace společnosti, za účelem rozpoznání jejích slabin, které by mohly v budoucnosti vést k problémům, a identifikace silných stránek, na kterých by společnost mohla stavět.

Ve finančním rozhodování jsou základními zdroji těchto skutečností podnikové účetní výkazy – rozvaha a výkaz zisků a ztrát a výkaz peněžních toků. Pro kvalitní zpracování finanční analýzy je nezbytný také dokonalý přehled o fungování firmy, jejím potenciálu a znalost podmínek podnikání v oboru včetně přehledu o konkurenci.

Data z účetních výkazů se v rámci finanční analýzy vzájemně logicky porovnávají a vytvářejí nové informace, které rozšiřují vypovídací schopnost primárních údajů vzhledem k danému problému nebo rozhodnutí. Identifikace klíčových vztahů mezi jednotlivými údaji umožňuje rozpoznat způsob a kvalitu hospodaření společnosti.

Předložená bakalářská práce byla zpracována na téma Hodnocení finanční situace podniku a návrhy na její zlepšení. Jedná se o externí finanční analýzu, zaměřenou na zhodnocení finanční situace společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. Analyzuje data běžně dostupná veřejnosti z účetních výkazů společnosti v letech 2001 - 2007 a informace z dalších zdrojů o vývoji a současném stavu společnosti, která o sobě společnost zveřejňuje např. ve Sbírce listin vedené obchodním rejstříkem Krajského soudu v Brně a ve výroční zprávě. Na základě zpracované finanční analýzy za posledních 7 let bych chtěla identifikovat problematické oblasti podnikových činností a navrhnout adekvátní opatření, vedoucí ke zlepšení finanční situace a výkonnosti společnosti Strojírna Oslavany, spol. s r.o.

1 VYMEZENÍ PROBLÉMU, CÍLE PRÁCE

1.1 Charakteristika analyzovaného podniku

1.1.1 Základní údaje

Název firmy:	STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o
Sídlo firmy:	Padochovská 31, 664 12 Oslavany, ČR
Firma zapsána :	30.srpna 1993 do obchodního rejstříku vedeného u Krajského soudu v Brně, oddíl C, vložka 12194
IČO:	49444531
DIČ:	CZ49444531
Základní kapitál:	16 000 000,- Kč
Hlavní činnosti:	kovoobrábění, stavba strojů s mechanickým pohonem, výroba nástrojů a nářadí
Právní forma:	společnost s ručením omezeným
Statutární orgán:	jednatelé

Základní kapitál společnosti je 16 milionů korun českých. Jak již vyplývá ze samotného názvu, jedná se o strojírenský podnik, jehož sídlem je město Oslavany, které se nachází asi 30 kilometrů jihozápadně od Brna. Firma se profiluje v odvětví lehkého strojírenství s hlavní orientací na hydraulické tlumení kolejových vozidel.

1.1.2 Historie STROJÍRNY OSLAVANY, spol. s r. o.

Vznik samotného závodu je datován do roku 1973 jako jednoho ze závodů v tehdejší koncernovém podniku První brněnská strojírna, jehož historie sahá mnohem dále. První brněnská strojírna byla podnikem s dlouholetou tradicí. Byla založena roku 1814 jako rodinný podnik, který byl poté v roce 1872 přeměněn na akciovou společnost, zabývající se strojírenskou výrobou orientovanou na energetická zařízení. K 1.1.1946 byl tento podnik zestátněn a prodělal velké množství organizačních změn. Byl postupně národním podnikem a pak i součástí koncernu Škoda Plzeň, z jehož struktury byl vyčleněn ke dni 1.4.1990 a stal se opět samostatným státním podnikem.

Ke dni 30.11.1990 byl zrušen státní podnik První brněnská strojírna a veškerý jeho majetek jako celek byl vložen do nově založené akciové společnosti První brněnská strojírna Brno, a.s. Zakladatelem a jediným akcionářem byl stát. V rámci těchto organizačních změn bylo upraveno postavení tehdejšího pobočného závodu Oslavany, který byl převeden na divizi Oslavany. V roce 1993 na základě privatizačního projektu předloženého managementem společnosti vznikl právě z výše uvedené divize Oslavany nový podnik STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. Od té doby se společnost profiluje jako privátní podnikatelský subjekt s uzavřenou vlastnickou strukturou. V současné době má společnost cca 150 zaměstnanců.

1.1.3 Současnost

V novém organizačním uspořádání do samostatných divizí s přímým řízením společnosti sborem jednatelů se firma profiluje jako:

Stabilizovaná, technicky vyspělá, flexibilní privátní společnost se systémem managementu jakosti dle ISO 9001:2000

Technologické vybavení špičkové úrovně pro přesné strojní obrábění s garancí nejvyšší kvality.

Osvědčený dodavatel hydraulických tlumičů pro podvozky kolejových vozidel. Spolehlivý výrobce přesných strojních komponentů pro finální producenty.

1.1.4 Předmět podnikání

Nosný výrobní program společnosti tvoří hydraulické tlumiče pro kolejová vozidla vlastní konstrukce v pěti typových řadách, včetně opravárenské a servisní činnosti. Tyto výrobky se uplatňují v klasické železniční dopravě, při tlumení samovratných výhybek, v příměstských motorových jednotkách a přípojných vozech, v sektoru městské dopravy, tj. tramvajích a vozech metra. Dále se společnost orientuje i na výrobu přesných strojních součástí finálním výrobcům se zaměřením na výrobky s převažujícím soustružením, vrtáním a frézováním. Pro realizovanou produkci je společnost plně vybavena moderní výrobní i měřicí technologií. Základní technologické vybavení firmy tvoří NC a CNC obráběcí poloautomaty, obráběcí centra MCV 1000,

Multiplex a Nexus od světového producenta obráběcí technologie- japonské firmy MAZAK. Kontrolní měření jsou zajišťována na 3D měřících zařízeních firmy WENZEL.

1.1.5 Výroba a kontrola kvality

Díky průběžné modernizaci strojového parku a investicím do nových progresivních technologií, se ST-OS řadí k uznávaným evropským výrobcům hydraulických tlumičů pro podvozky kolejových vozidel. Výroba je zajištěna převážně na CNC obráběcích centrech a účelových strojích s číslicovým řízením, čímž je garantovaná požadovaná kvalita produkce.

Vlastní výrobní proces je monitorován propracovaným systémem předepsaných kontrolních operací, který předepisuje metodiku kontroly a zkoušek od vstupu materiálu do výrobního procesu, přes mezioperační kontroly až po komplexní zkoušky finálního výrobku.

Kontrolní měření jsou zajišťována na 3D měřícím zařízení firmy Wenzel, vylučujícím případný negativní lidský faktor. Ve ST-OS je prováděna 100% kontrola každého výrobku prostřednictvím hydraulického testovacího zařízení INSTRON (dříve SCHENCK). Na obdobném zařízení jsou realizovány dlouhodobé životnostní zkoušky. Výrobky jsou podrobovány testům při extrémních teplotních podmínkách od $-50\text{ }^{\circ}\text{C}$ do $+80\text{ }^{\circ}\text{C}$.

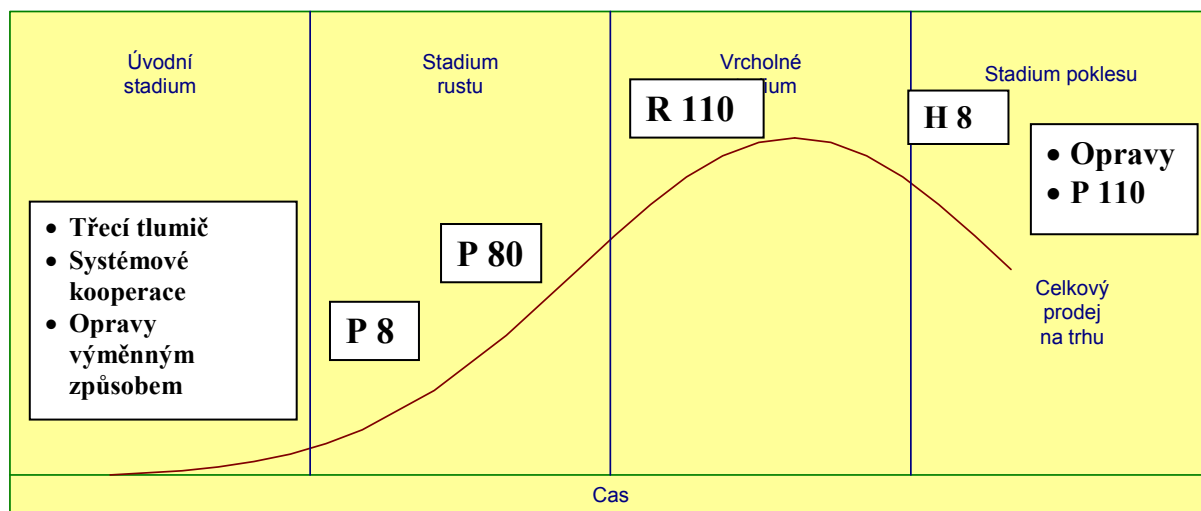
Výrobky a služby jsou rozčleněny do 3 kvalitativních kategorií , které jsou základním vodítkem pro strategické chování ve výrobní oblasti.

Perspektivní - vyžadují technický rozvoj , nové výrobní technologie, propagace
Standard - vyžadují zajištění dodavatelské spolehlivosti v kvalitě, čase nízkou nákladovostí

Ostatní - bude prováděn řízený útlum k omezení sortimentu

Perspektivní	Standard	Ostatní
Tlumiče P8	Tlumiče H8	Tlumiče P 110
Tlumiče P 80	Opravy tlumičů výměnným způsobem	Klasické opravárenství tlumičů
Tlumiče R 110		Nesystémové kooperace
Třecí tlumiče		
Systémové kooperace		

Zařazení výrobků a služeb do fází životního cyklu :

Podle zařazení do fází životního cyklu bude zvolen marketingový přístup a komunikační cíle k jednotlivým výrobkům.

1.1.6 Certifikace jakosti

- 1) Certifikát systému managementu jakosti dle ISO 9001:2000, udělený Bureau Veritas Quality International London.
- 2) Výrobové certifikáty pro typové řady tlumičů H8, P80, P110, R110, udělené certifikační společností DIN VSB ZERT Deutsche Akreditierungs Rat, osvědčující konformitu uvedených tlumičů s požadavky německých drážních norem.
- 3) Průkaz způsobilosti ST-OS ke svařování dle DIN 6.700-2, udělený SLV Berlin — Brandenburg.
- 4) Certifikát technické způsobilosti dodavatele tlumičů a jejich oprav, udělený certifikačním střediskem Českých drah — státní organizace.

- 5) Potvrzení odborné způsobilosti pro výrobu a oprav tlumičů udělené Železniční společností, a. s., Bratislava — Slovenská republika.

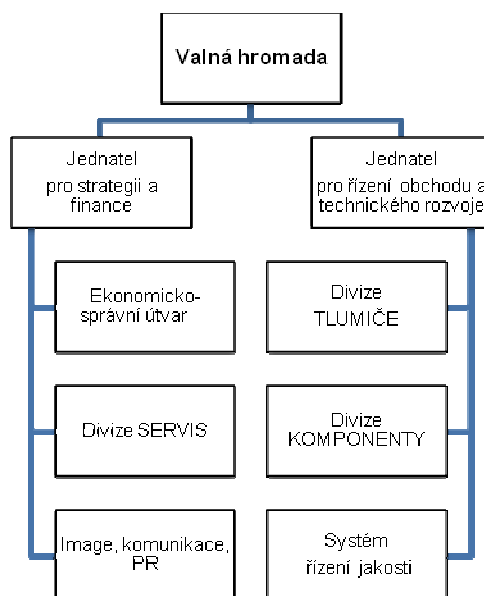
1.1.7 Organizační struktura

Nejvyšším orgánem společnosti je **valná hromada**, která je tvořena 6 společníky. Do působnosti valné hromady patří kromě obligatorně stanovených kompetencí obchodním zákoníkem, rovněž:

- a) rozhodování ve zciizování tj. převezech dlouhodobého hmotného majetku a jeho pronájmu
- b) udělování výjimek ze zákazu konkurence společníků
- c) schvalování rozdělení a převodu obchodního podílu na ostatní společníky a na jiné osoby

Valná hromada je schopna se usnášet, jsou-li přítomni společníci, kteří mají nadpoloviční většinu všech hlasů. K přijetí rozhodnutí, o nichž zákon uvádí, že k těmto rozhodnutím je zapotřebí souhlasu nejméně dvoutřetinové většiny všech hlasů, se vyžaduje tato dvoutřetinová většina všech hlasů. V ostatních případech valná hromada rozhoduje nadpoloviční většinou všech hlasů.

Organizační schéma společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o.

Statutárním orgánem společnosti jsou **jednatelé**. Jsou oprávněni jednat jménem společnosti ve všech věcech samostatně, podepisují se za společnost tak, že k napsanému nebo vytištěnému obchodnímu názvu společnosti připojí svůj podpis. Jednatelé jsou povinni zachovávat mlčenlivost vůči třetím osobám o těch záležitostech společnosti, jež mají charakter obchodního tajemství.

1.1.8 Tržní postavení, cíle podniku

Již v původním začlenění společnosti do struktury státního podniku První brněnská strojírna tj. od roku 1984 jsou realizovány dodávky tlumičů pro následující národní železnice: Česká republika, Německo, Polsko, Slovensko, Norsko, Švédsko a země bývalého sovětského svazu. Mimo dodávek pro národní železnice byly dodávány hydraulické tlumiče dalším firmám, a to zejména do Německa, Česka, Rakouska, Polska, USA, Ukrajiny, Bulharska, Rumunska a Iráku.

Cílem každé firmy by mělo být to, aby zajistila takovou užitnou hodnotu a kvalitu svých výrobků, která uspokojí požadavky zákazníků. Záměrem STROJÍRNY OSLAVANY, spol. s r.o. je dosažení jakosti na evropské úrovni, která by zaručila vysokou konkurenceschopnost v tomto teritoriu.

1.2 Vymezení problému, stanovení cílů bakalářské práce

Znalost ekonomicko-finanční situace a postavení na trhu by měla být základním nástrojem pro řízení v každé společnosti a rozhodování o jejím dalším vývoji. Cílem této bakalářské práce je provedení komplexní finanční analýzy společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o., identifikace problematických oblastí a na základě zjištěných skutečností navrhnout adekvátní opatření pro zlepšení finanční situace společnosti.

Pro zpracování finanční analýzy je užito především následujících účetních výkazů: rozvaha a výkaz zisků a ztrát včetně rozborů hospodářské činnosti zpracovávaných a zpřístupněných mi firemním controllingem. Společností STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. mi byla poskytnuta také další potřebná data, především Zpráva auditora o ověření účetní závěrky a výroční zpráva (k jednotlivým letem sledovaného období mimo rok 2007) organizační řád společnosti, ekonomické

směrnice a ostatní vnitropodniková řídicí legislativa včetně seznámení s implementovaným informačním systémem Hélios, jeho jednotlivými moduly a výstupy pro potřeby řízení a kontroly.

V bakalářské práci bude použito základních metod finanční analýzy (horizontální a vertikální analýzy, ukazatelů likvidity, zadluženosti, aktivity, ziskovosti a výrobních ukazatelů i souhrnných ukazatelů Altmanova indexu a indexu IN) s cílem posouzení finančního zdraví společnosti a identifikace jejích hlavních nedostatků a slabých míst. Následně budou zformulovány případné návrhy a opatření vedoucí ke zlepšení, zkvalitnění a zefektivnění finanční situace a hospodářského vývoje společnosti.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA ŘEŠENÍ, NOVÉ POZNATKY Z LITERATURY

2.1 Přístupy k finanční analýze (podle J.Sedláčka (6)):

Obecně existují dva přístupy k hodnocení hospodářských jevů.

1. **Fundamentální analýza** – je založena na rozsáhlých znalostech vzájemných souvislostí mezi ekonomickými a mimoekonomickými jevy, na zkušenostech odborníků (nejen provozovatelů, ale i přímých účastníků ekonomických procesů), na jejich subjektivních odhadech i na citu pro situace a jejich trendy. Zpracovává velké množství kvalitativních údajů, a pokud využívá kvantitativní informaci, odvozuje zpravidla své závěry bez použití algoritmizovaných postupů.
2. **Technická analýza** – používá matematických, statistických a dalších algoritmizovaných metod ke kvantitativnímu zpracování ekonomických dat s následným (kvalitativním) ekonomickým posouzením výsledků.

Oba přístupy k analýze mají své přívržence i kritiky. Nejlepších výsledků lze zpravidla dosáhnout jejich kombinací.

2.2 Pojetí finanční analýzy (podle H. Sůvové (8))

Finanční analýzu můžeme posuzovat z různých hlediskem, a to především:

1. **Z hlediska časového** lze finanční analýzu zaměřit na zkoumání pouze současné situace, zkoumání současnosti a minulosti (tzv. analýza ex post) nebo zkoumání současnosti, minulosti a odhad budoucnosti (tzv. analýza ex ante).

2. **Z hlediska uživatelského** může být finanční analýza zaměřena na různé skupiny uživatelů, mezi nimiž hrají dominantní úlohu manažeři, vlastníci a věřitelé. Na jejich potřeby jsou také orientovány výstupy prováděných finančních analýz.

3. Z hlediska obsahového

- **nejúžší pojetí** chápe finanční analýzu jako rozbor údajů z účetnictví, někdy se pro toto zúžené pojetí užívá samostatného vystihujícího pojmu analýza finančních výkazů.
- **širší pojetí** přiřazuje k rozboru i hodnotící proces sloužící především k finančnímu rozhodování o podniku.
- **v nejširším pojetí** se finanční analýza chápe jako proces čerpající nejen z údajů účetnictví, ale i z dalších informačních zdrojů (a to finančních i nefinančních) uvnitř i vně podniku. Tento proces obsahuje analýzu a hodnocení finanční situace podniku a jeho výstupy pak slouží k finančním a dalším typům rozhodování cílových skupin uživatelů. Takto široce pojatá finanční analýza zahrnuje ve své hodnotící části vlastně i syntézu.

2.3 Zdroje vstupních dat finanční analýzy

Největším problémem u finanční analýzy je získání věrohodných informací. Společnost STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. má ze zákona povinnost nechat ověřit účetní závěrku auditorem. Proto předpokládám, že data, která analyzuji ve své práci, jsou věrohodná a tím jsem maximálně eliminovala riziko nepravosti či nepřesnosti informačních zdrojů.

Z účetních zásad vyplývá, že informace v účetnictví obsažené mají být úplné, průkazné, spolehlivé a objektivní, aby bylo dosaženo co nejvěrnějšího zobrazení skutečnosti. Pro zpracování finanční analýzy je užito v části 1.2 této bakalářské práce definovaných účetních výkazů, včetně jejich příloh, zpráv účetních auditorů a ostatních vnitropodnikových směrnic i dokumentace společnosti.

Samozřejmě musím brát v úvahu i možnost, že některé údaje společnost nechce nebo nemůže z jakýchkoliv důvodů zveřejnit a jsem povinna tuto skutečnost respektovat. Nicméně mi byl ze strany vedení společnosti přislíben a následně také umožněn přístup k potřebným interním dokumentům.

Rozvaha a její slabé stránky (podle Z. Blahy a I. Jindřichovské (1)):

- Rozvaha nereflektuje přesně současnou hodnotu podniku. Účetní standardy často používají jako základ pro ohodnocení aktiv a pasiv historickou hodnotu – někdejší pořizovací cenu, která – přestože je pravidelně upravována odpisy – nereflektuje zcela přesně současnou hodnotu aktiv a pasiv.
- K určení realistické hodnoty některých rozvahových položek musí být použit odhad. Příkladem jsou pohledávky, odhadnuté a očištěné z hlediska jejich likvidity, zásoby, jejichž hodnota by měla být založena na jejich prodejnosti, a stálá aktiva, jejichž reálná hodnota by se měla zakládat na době použitelnosti, životnosti.
- Všeobecně používanou praxí při ohodnocování dlouhodobých – stálých – aktiv je postupné snižování jejich hodnoty – jejich odepisování. „Zhodnocování“ aktiv se na druhou stranu téměř nikdy nebere v úvahu.
- V účetních výkazech nejsou vůbec zahrnuty mnohé položky, které mají určitou „vnitřní“ finanční hodnotu. Důvodem jsou objektivní potíže s jejich oceněním. Nejzjevnější z nich jsou lidské zdroje firmy, zkušenosti a kvalifikace zaměstnanců anebo podpora společnosti významným hospodářským nebo politickým subjektem.

Výkaz zisků a ztrát a jeho slabé stránky (podle Z. Blahy a I. Jindřichovské (1)):

- Zatímco hodnota cenných papírů firmy je založena na budoucích očekávaných hotovostních tocích z nich a příjmech, které plynou z jejich držení nebo prodeje, účet zisků a ztrát se zaměřuje na jejich vyčíslení. Čistý zisk – výsledná položka tohoto účetního výkazu – není roven čisté hotovosti vytvořené firmou za dané účetní období a nevyčísluje skutečný hotovostní příjem.
- Výnosy a náklady se objevují v účetních výkazech i přesto, že v daném období nemuselo dojít k žádnému pohybu hotovosti. Výnosy z prodeje – tržby – např. zahrnují tržby okamžitě uhrazené v hotovosti i prodej odběratelům na úvěr nebo s dlouhodobou lhůtou splatnosti.
- Do tržeb – výnosů běžného období není zahrnuto inkaso plateb z prodeje, který byl realizován na úvěr v předchozím období.

- Náklady daného období představují všechny výdaje, učiněné po celou dobu procesu vytváření výnosů daného období. Mzdy, odvody, režie a další náklady nemusejí být vždy skutečně zaplacený ve stejném období, kdy se objeví ve výsledovce.
- Některé náklady zahrnuté v účtu zisků a ztrát vůbec nejsou hotovostním výdajem. Například odpisy nepředstavují odliv hotovosti z firmy, přesto se při výpočtu čistého zisku odečítají. Podobným příkladem je amortizace goodwillu, patentových práv nebo diskont při prodeji obligací i dohodné položky nákladů a výnosů v časovém rozlišení.

2.4 Uživatelé finanční analýzy (podle M. Konečného (3)):

- **investoři**, tj. akcionáři a ostatní investoři - pro rozhodování o budoucích investicích se zajímají především o míru rizika a ziskovost vloženého kapitálu; pro kontrolu se zajímají o stabilitu a likviditu podniku, disponibilní zisk, tržní hodnotu podniku, zajištění trvání a rozvoje podniku, vyžadují zprávy o finančním stavu podniku;
- **manažeři** - pro dlouhodobé i operativní finanční řízení potřebují znát ziskovost provozu, efektivnost využití zdrojů, likviditu podniku; finanční analýza jako součást komplexní analýzy výkonnosti podniku jim umožňuje zdokonalovat řízení; jsou motivováni výsledky činnosti podniku;
- **zaměstnanci** - pro posouzení jistoty zaměstnání, perspektivy mzdové a sociální;
- **obchodní partneři** (dodavatelé, zákazníci) - dodavatele zajímá především platební schopnost, likvidita, dlouhodobá stabilita; zákazníci vybírají své dodavatele podle toho, zda budou schopni splnit své závazky jejich očekávání z hlediska spolehlivosti a kvality dodavatele;
- **banky a jiní věřitelé** - banky určují riziko návratnosti poskytnutých zdrojů pro rozhodování o poskytnutí úvěru, jeho výši a podmínkách poskytnutí požadují co nejvíce informací o finančním stavu (zejména likviditě a zadluženosti) potenciálního dlužníka, o možných negativních důsledcích nezaplacení závazku; držitele dluhopisů zajímá především platební schopnost, likvidita, finanční stabilita;
- **stát a jeho orgány** - např. pro statistiku, pro kontrolu daňových povinností, kontrolu podniků se státní majetkovou účastí, rozdělování finanční výpomoci podnikům, získání přehledu o finančním stavu podniků se státní zakázkou;

- **burzovní makléři** - pro rozhodování o obchodech s cennými papíry;
- **konkurenti** - pro srovnání s jejich výsledky;
- **analytici, daňoví a ekonomičtí poradci, účetní znalci** - pro správnou identifikaci nedostatků a doporučení ke zlepšení stavu;
- **odborové svazy, univerzity, novináři, nejširší veřejnost** – pro indikaci stavu

Všichni uživatelé finanční analýzy potřebují finanční analýzu, aby mohli na základě srovnání a zjištění příčin posoudit dosavadní vývoj, co je dobré, co je lepší nebo horší, zaujímají se o prognózu, aby mohli na základě toho dobře řídit.

2.5 Metody finanční analýzy (podle H. Sůvové (8)):

Metody finanční analýzy se dělí do dvou skupin – elementární metody finanční analýzy a vyšší metody finanční analýzy.

2.5.1 Elementární metody finanční analýzy

Elementární metody jsou založeny na základních aritmetických operacích s ukazateli, tj. vystačíme s elementární matematikou a procentním počtem. V mnoha případech tato analýza plně postačuje a v praxi je značně rozšířená. Její výhodou je jednoduchost a nenáročnost výpočetního zpracování. Bohužel tyto metody nejsou vždy použitelné a někdy může být takovéto zjednodušení ke škodě věci.

Termínem ukazatel, se kterým tyto metody pracují, rozumíme buď přímo položky účetních výkazů, popř. údaje z jiných zdrojů (např. z evidence zaměstnanců, z analytických a syntetických účetních knih) nebo údaje z těchto výše uvedených položek odvozené na základě elementárních matematických operací.

V souvislosti s tříděním ukazatelů se elementární metody finanční analýzy obvykle člení na:

- analýzu absolutních ukazatelů (trendy, procentní rozbory),
- analýzu rozdílových a tokových ukazatelů,
- přímou analýzu poměrových (podílových) ukazatelů,
- analýzu soustav ukazatelů.

2.5.2 Vyšší metody finanční analýzy

Tyto metody vyžadují náročnější matematické úvahy a postupy. Lze je rozdělit do dvou skupin:

2.5.2.1 Matematicko-statistické metody:

- bodové a intervalové odhady ukazatelů,
- statistické testy odlehlých dat,
- empirické distribuční funkce,
- regresní a korelační analýza,
- autoregresní modelování,
- analýza rozptylu,
- vícerozměrné analýzy
- robustní metody

Je třeba upozornit, že ačkoliv jsou tyto metody náročnější a mohou postihovat více souvislostí mezi zkoumanými veličinami, není to samo o sobě zárukou větší úspěšnosti zkoumání. Základem úspěchu jsou vždy logické a racionální ekonomické úvahy, jakož i potřebná kvalita zkoumaných dat. V případě těchto metod pak hraje významnou roli i samotná kvalita zpracování a znalost podstaty metod;

2.5.2.2 Nestatistické metody finanční analýzy

Rozvoj těchto metod byl motivován hranicemi použitelnosti metod statistických. Jejich zavádění do praxe ve finanční analýze je rychlé, je vedeno zejména snahou získat ze znalosti těchto metod určité výhody na kapitálových trzích. Jde např. o:

- metody založené na teorii matných množin,
- metody založené na alternativní teorii množin
- metody formální matematické logiky,
- expertní systémy,
- metody fraktální geometrie
- neuronové sítě,
- metody založené na gnostické teorii neurčitých dat.

3 ANALÝZA PROBLÉMU A NÁVRH PŘÍSTUPU K ŘEŠENÍ

Cílem této kapitoly je vyhodnocení finanční situace společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. na základě poskytnutých informací a uvedených informačních zdrojů.

3.1 Základní strategická analýza firmy

Společnost, jako podnikatelský resp. ekonomický subjekt, existuje a funguje v určitém tržním prostředí, kde na ni působí celá řada faktorů více či méně ovlivňujících její činnost. Pro kvalitní zpracování finanční analýzy je nezbytná znalost podmínek podnikání v oboru a dokonalý přehled o konkurenci.

3.1.1 Porterova analýza pěti konkurenčních sil

Velmi široce používaným rámcem pro klasifikaci a analýzu faktorů, působících v odvětví je **Porterova analýza 5 konkurenčních sil**. Každá z pěti sil je tím větší, čím je silnější daný rozhodující činitel/faktor. Těchto pět sil je reprezentováno:

- Hrozbou vstupů nových konkurentů do odvětví
- Vyjednávací silou (schopností) dodavatelů
- Vyjednávací silou (schopností) odběratelů
- Hrozbou substitutů (náhradních produktů)
- Intenzitou konkurenčního boje (rivalita konkurence) v odvětví

Primárním účelem Porterovy analýzy (modelu) je analyzovat atraktivnost odvětví, aby bylo možné předvídat ziskovost v odvětví. Hlavní kritika Porterova modelu se týká jeho teoretických základů a také toho, že konkurování je dynamický proces, v němž nikdy není dosaženo rovnováhy. Neustále se tedy mění i struktura odvětví.

Hrozba vstupů nových konkurentů

Hrozba vstupu nových konkurentů na trh je v případě firmy STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r. o. poměrně nízká a to z několika důvodů: Především proto, že

výroba teleskopických hydraulických tlumičů je náročná konstrukčně i na technologické vybavení a navíc si vyžaduje náročné schvalovací řízení (homologaci) dle speciálních drážních předpisů. Pro nově přichozí potenciální konkurenty by to znamenalo, že musí investovat vysoké prostředky do know-how, strojních zařízení a technologií. Dodávky výrobků jsou realizovány na základě dlouhodobějších kontraktů specifickému portfoliu zákazníků, přičemž většina obchodů je realizována již dlouhodobě a zákazníci s dobrými zkušenostmi necítí potřebu přecházet ke konkurenci.

Vyjednávací síla (schopnosti) dodavatelů

Pro výrobní firmu je důležité, aby měla veškerý materiál pro výrobu včas, ve správném množství, v požadované kvalitě a za akceptovatelnou cenu. Pro vyjednávací sílu dodavatelů platí podobné zákonitosti jako pro vyjednávací sílu zákazníků. Síla dodavatele je velká, pokud je významným dodavatelem, pokud se jedná o velkou firmu, pokud zákazník pro něj není důležitý, pokud zboží, které zákazník poptává, je vysoce diferencované a neexistují snadno dostupné substituty.

Síla dodavatele vůči STOS	
Velká :	Malá :
Dodavatel strategického materiálu <ul style="list-style-type: none"> • Dodavatelé vytypování Liebherr • MBNS • THRAL Vagonka (výkovky) • UCB (litina) • BUZULUK (pístní kroužky) • FERONA (huťářina, trubky) • RUBENA • Pérovna Hostivař • HUSAK 	Lehce nahraditelný dodavatel bez konkurenční výhody <ul style="list-style-type: none"> • VERONA • DRUPOL

Síla STOS vůči dodavatelům	
Velká :	Malá :
Tvoří významnou část obchodů dodavatele <ul style="list-style-type: none"> • VERONA (gumy) • XIP (kalení) 	Dodávky STOS jsou nepodstatné vůči jeho objemům <ul style="list-style-type: none"> • FERONA

Při hlubší analýze struktury dodavatelů a materiálů, které potřebuje STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. pro realizaci svého výrobního programu, se dá vypořádat,

že při výrobě operuje s některými velmi specifickými materiály (např. přesné trubky, chromové tyče, speciální výkovky apod.), které jsou poměrně obtížně zajistitelné a mají z důvodu malých dávek dlouhou dodací lhůtu.

Při jejich opatřování je tedy nutné akceptovat podmínky dodavatelů, proto je v těchto oblastech vyjednávací pozice dodavatelů velmi silná. Ovšem pro výrobu jsou zajišťovány i jiné běžně dostupné materiály, které nabízí celá řada drobných dodavatelů, mezi nimiž panuje velmi ostrá konkurence, což znamená, že u těchto materiálů je vyjednávací síla dodavatelů naopak malá.

Vyjednávací síla (schopnosti) odběratelů

Vyjednávací síla odběratelů je pro každou výrobní firmu velmi důležitým faktorem. Obecně platí, že vyjednávací síla zákazníků roste, pokud je zákazník velký z hlediska jeho poptávky, je pro danou firmu významným zákazníkem a může snadno přejít ke konkurenci. Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že ČD a ŽS Cargo jsou velmi významní zákazníci, a tím pádem mají i silnou vyjednávací pozici. Pokud by přešli ke konkurenci, znamenalo by to, že by se společnost mohla dostat do velkých problémů, ať už z hlediska předzásobení nebo významné změny finanční situace v důsledku poklesu obchodní náplně. SROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r. o. vytváří a doplňuje portfolio zákazníků, podle kterého formuluje obchodní přístup.

Potenciál růstu zakázek (možnosti)	Relativní podíl na produkci STOS	
	Vysoký	Nízký
Vysoký	<p>A. HVĚZDY (Invence) Udržovat a podporovat vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČD • ŽS Cargo 	<p>B. OTAZNÍKY (Peníze) Zlepšit pozici u zákazníka nebo utlumovat vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liebherr • Triomex • ŽOS Vrútky • Simex • Mikana • Privátní sektor ČR (PARS, KOS) • Pesa Bydgošč • Škoda Transportation
Nízký	<p>C. DOJNÉ KRÁVY (Zisk) Sklízet zisk a reinvestovat do rozvoje jiných vztahů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deutsche Bahn 	<p>D. PROPADÁKY (Úspora) Postupně omezovat nebo rušit vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drobní nesystémoví kooperační partneři

Hrozba substitutů (náhradních produktů)

Hrozba substitutů je v oblasti výroby hydraulických tlumičů pro kolejová vozidla velmi nízká. Podle mého názoru nebyl zatím vyvinut ekvivalentní produkt, který by je měl či mohl v blízké budoucnosti nahradit. Domnívám se, že pokud nedojde k radikálnímu průlomů zcela nových technologií a postupů do koncepce výroby kolejových vozidel, je hrozba substitutů zatím zanedbatelná.

Intenzita konkurenčního boje

Rivalita na trhu teleskopických hydraulických tlumičů pro kolejová vozidla je poměrně malá, STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. nemá v tuzemsku žádného přímého konkurenta. Hlavními konkurenty na evropském trhu jsou Mannesmann-Sachs a Gerep v SRN, Koni v Holandsku. Tito výrobci prozatím nehledají uplatnění na českém trhu a trzích bývalé RVHP, ale působí především na trzích v západní Evropě s významnou orientací na automobilový průmysl.

3.1.2 SWOT analýza

SWOT analýza obsahuje souhrnné hodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o.. Všechny charakteristiky byly posuzovány z různých hledisek, srovnávány se situací trhu v České republice a následně stručně formulovány. SWOT analýza představuje základ pro formulaci cílů a strategie společnosti a vychází z popisu její současné situace.

Schéma SWOT analýzy

		Interní	
E x t e r n í	SWOT	Silné S	Slabé W
	Příležitosti O	S-O	W-O
	Hrozby T	S-T	W-T

Vybrané příležitosti a ohrožení se vztahují k vnějším procesům a trendům, které nejsou společností přímo ovlivnitelné. Význam pro další práci však má jejich identifikace a jejich další sledování. Porozumění vnějším vlivům a různým vývojovým tendencím umožní strukturovanou přípravu na využití příležitostí, které se nabízejí nebo nabídnou v budoucnosti, nebo naopak umožní účinnou obranu proti jevům a trendům, které se mohou objevit.

Tato analýza přispívá ke snazšímu porovnání výhod a nevýhod, které mají zásadní význam pro orientaci a působení v prostředí, ve kterém se společnost nachází.

Silné stránky (Strengths)

Přednosti společnosti vyplývají z technického, technologického a personálního zabezpečení, z postavení na trhu a pevných cílů do budoucna. Základními body jsou:

- na základě dlouhodobé spolupráce jsou vytvořeny dobré osobní vazby a přímé kontakty se zákazníky, kteří mají převážně konzervativní přístup
- schopnost přizpůsobit se technologickým požadavkům v systémových kooperacích a dílčím technickým požadavkům
- neustálé zvyšování kvalifikace zaměstnanců,
- schopnost malých výrobních dávek
- tradiční pozice jediného výrobce tlumičů kolejových vozidel v ČR
- výhoda mateřského jazyka na českém a slovenském trhu a kvalitní obchodní zástupci v zahraničí - Variotech/ Německo, Triomex/ Rusko a Simex/ Bulharsko
- schopnost testování a měření výrobků na specializovaných pracovištích
- kvalifikace, zkušenost výrobních dělníků a techniků pro daný charakter strojírenské výroby
- potřebné procesní i výrobní certifikace
- kapitálová síla i vůle vlastníka k profinancování rozvoje firmy
- možnost zapojení dosud nevyužitých stálých aktiv společnosti
- informační systém a plánovací metodika umožňující plné strukturování druhových a věcných nákladů i potřebných informací on-line pro řízení procesu změny

Slabé stránky (Weaknesses)

Slabé stránky hodnocené společnosti mají podobný základ jako ty silné, jejich hodnocení vyplývá z jiného pohledu na řešenou problematiku. Jsou jimi především:

- nedostatečná znalost zahraniční konkurence z hlediska kapacit, technické úrovně, cen, podílu na trhu a budoucích záměrů o vstupu na naše trhy
- chybějící marketingové informace a jejich zachycení v IS
- absence dlouhodobého obchodního plánu z důvodů neaktivní obchodní politiky a nedostatečného lobbingu
- nejsou uzavřeny závazné nebo rámcové smlouvy s některými dodavateli
- nezvládnutí řízení procesu výroby v důsledku dosud nezvládnutého kapacitního plánování v IS a operativního řízení zakázkovým způsobem
- informační systém není dosud plně využíván k řízení a controllingu procesů
- neflexibilní ceny z důvodů jednotného systému kalkulace, neprůhlednost struktury nákladů v kalkulacích

Příležitosti (Opportunities)

Příležitosti společnosti vyplývají z vlastní aktivity a situace okolí. Jedná se o:

- přetrvávající orientace 90% trhu ČR a SR formou přímých kontaktů
- upevnění pozice v systému dodavatelů Liebherr, DB a Triomex
- dlouhodobá obchodní spolupráce se ŠKODA TRANSPORTATION jako příležitosti dodavatele pro prvovýrobu
- rozvoj systémové dlouhodobé kooperace v oboru
- získání významného segmentu polského trhu přímými kontakty
- prověření potenciálu konkurenčních firem Growag a Gerep
- cenová optimalizace na úroveň cen konkurence
- uvedení třetího tlumiče na trh odkrývá velký potenciál prodeje na sekundárním trhu
- orientace na zvýšení tržního podílu v prodeji tlumičů P80
- průnik standardním výrobkem do potřeb prvovýroby (Triomex/ Rusko)

Hrozby (Threats)

Hrozbami pro společnost mohou být všechny negativní vnější procesy:

- expanze nesrovnatelné nebo zdatnější konkurence na trhy ČR a SR formou přímých kontaktů
- úbytek vozů osazených s tlumiči STROJÍRNY OSLAVANY, spol. s r.o. díky nákupu nových kolejových vozidel uživateli
- změna strategie dosavadních zákazníků v SR v nákupu celých podvozků osazených konkurenčními tlumiči

3.2 Finanční analýza firmy

V této části bakalářské práce se budu zabývat komplexní finanční analýzou společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. . Analýza má za cíl zhodnotit současnou finanční situaci firmy. K jejímu posouzení využiji základních metod finanční analýzy, tedy analýzu stavových, rozdílových a poměrových ukazatelů a analýzu soustav ukazatelů.

Při zpracování finanční analýzy budu vycházet z podkladů, které mi byly danou společností poskytnuty – z výkazů účetní závěrky, tj. z rozvahy a výkazu zisků a ztrát vždy k 31.12. z let 2001 až 2007.

3.2.1 Analýza stavových ukazatelů (rozvaha)

V rámci této části finanční analýzy dochází k posouzení stavu, struktury a vývoje jednotlivých položek rozvahy. Data budou posuzována nejen dle časového vývoje během sledovaného období, ale také ve vzájemné souvislosti a budou zohledněny neekonomické faktory působící na analyzovanou společnost z vnějšího prostředí.

3.2.1.1 Horizontální analýza

Pohyby položek jsou zachyceny jako meziroční změny absolutních hodnot z procentní změny jednotlivých položek. Při analýze jsou uváděny nejen meziroční změny jednotlivých absolutních hodnot položek, které jsou vyjádřeny v tisících, ale také relativní procentní změny daných položek.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Aktiva celkem	68673	59711	62913	83794	95000	118321	156469
Stálá aktiva	31942	29723	30000	36378	43946	58384	95377
<i>DNH</i>	229	160	769	566	1547	1411	711
Software	69	0	609	406	658	1411	711
<i>DHM</i>	31676	29525	29231	35812	42399	56973	42189
Pozemky	4181	3705	3608	3609	3603	3603	3477
Stavby	22084	17738	18294	19204	20048	20886	14692
SMV	3434	7999	7329	12999	14174	29441	22809
<i>DFM</i>	37	38	0	0	0	0	52477
Oběžná aktiva	31280	20494	32094	47144	50998	58785	59640
<i>Zásoby</i>	8025	7225	10080	17104	18607	29057	22617
Materiál	2744	2249	6170	9995	11499	17277	14556
<i>Krátkodobé pohledávky</i>	22316	12975	19560	29096	31123	27053	34281
Pohl z obchodního styku	22299	12286	5501	17847	21922	22977	33104
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	939	294	2454	944	1268	2675	2742
Peníze	224	109	131	153	14	22	80
Účty v bankách	715	185	2323	791	1254	2653	2662
Ostatní aktiva	5451	9494	819	272	56	1152	1452

Tabulka č. 1: Poměr aktiv v letech 2001-2007

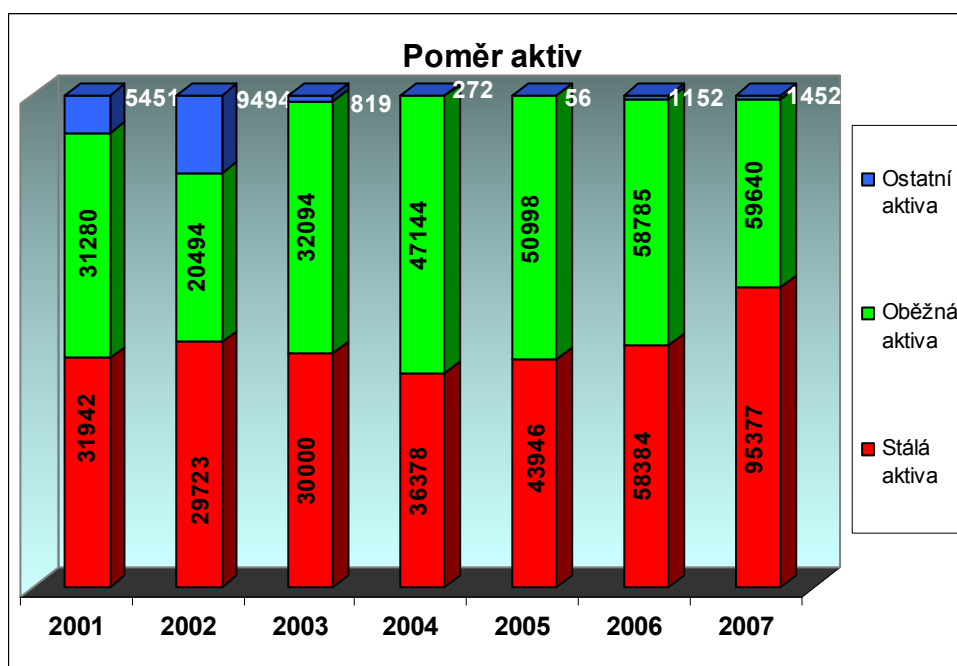
roky/ %	2001-2002%	2002-2003%	2003-2004%	2004-2005%	2005-2006%	2006-2007%
Aktiva celkem	-13,05	5,36	33,19	13,37	24,55	32,24
Stálá aktiva	-6,95	0,93	21,26	20,80	32,85	63,36
<i>DNH</i>	-30,13	380,63	-26,40	173,32	-8,79	-49,61
Software	-100,00	0,00	-33,33	62,07	114,44	-49,61
<i>DHM</i>	-6,79	-1,00	22,51	18,39	34,37	-25,95
Pozemky	-11,38	-2,62	0,03	-0,17	0,00	-3,50
Stavby	-19,68	3,13	4,97	4,39	4,18	-29,66
SMV	132,94	-8,38	77,36	9,04	107,71	-22,53
<i>DFM</i>	2,70	-100	0	0	0	100
Oběžná aktiva	-34,48	56,60	46,89	8,17	15,27	1,45
<i>Zásoby</i>	-9,97	39,52	69,68	8,79	56,16	-22,16
Materiál	-18,04	174,34	61,99	15,05	50,25	-15,75
<i>Krátkodobé pohledávky</i>	-41,86	50,75	48,75	6,97	-13,08	26,72
Pohl z obchodního styku	-44,90	-55,23	224,43	22,83	4,81	44,07
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	-68,69	734,69	-61,53	34,32	110,96	2,50
Peníze	-51,34	20,18	16,79	-90,85	57,14	263,64
Účty v bankách	-74,13	1155,68	-65,95	58,53	111,56	0,34
Ostatní aktiva	74,17	-91,37	-66,79	-79,41	1957,14	26,04

Tabulka č. 2: Horizontální analýza aktiv v letech 2001-2007

Stálá aktiva - hodnota ve sledovaných mezidobích měla růstový trend, s výjimkou roku 2002. Největší růst společnost zaznamenala v roce 2007 a to o 63%. Významný nárůst

nastal v oblasti dlouhodobého hmotného majetku, který vzrostl z počátečních 31 milionů na 57 milionů v roce 2006. Společnost investovala do pořízení nových výrobních technologií, v dlouhodobém nehmotném majetku do pořízení informačního systému Héllios. V oblasti dlouhodobých finančních aktiv se v roce 2007 na základě založení dceřiné společnosti s následným vkladem dlouhodobého hmotného majetku (nemovitostí) zvýšila celková aktiva o 52 477 tisíc korun (obchodní podíl v DS).

Oběžná aktiva - hodnoty oběžných aktiv, mimo rok 2002, stále vzrůstaly. Růst zapříčinilo hlavně zvyšování zásob a to v přímé souvislosti s významným růstem produkce tržeb zvláště v oblasti systémové kooperace s vyšší materiálovou náročností výroby a rovněž růst pohledávek z obchodního styku. Krátkodobé pohledávky mají rovnoměrný vývoj. V posledních čtyřech letech sledovaného období dochází k nárůstu krátkodobého finančního majetku, tj. pohotových disponibilních peněžních prostředků a to z původních 939 tisíc na téměř 2 miliony sedm set tisíc.

Graf č.1: Horizontální analýza aktiv v letech 2001-2007

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Pasiva celkem	68673	59711	62913	83794	95000	118321	156469
Vlastní kapitál	15550	18935	21911	30138	35026	38742	85651
Základní kapitál	14000	14000	16000	16000	16000	16000	16000
Kapitálové fondy	0	0	0	0	0	0	44826
Fondy ze zisku	814	743	965	1161	1568	1648	1638
VH minulých let	375	-212	663	4733	9541	17374	15007
VH	361	4404	4283	8244	7917	3720	8180
Cizí kapitál	50414	40006	40853	53528	59113	79480	70785
Rezervy	586	4555	4500	4500	5490	11581	11180
Dlouhodobé závazky	0	0	3740	3322	2329	2329	2284
Závazky z obchodních vztahů	0	0	2913	2396	1080	1080	734
Krátkodobé závazky	44846	31371	29406	33403	37094	35098	30365
Závazky z obchodních vztahů	34857	27733	14726	16006	24463	27890	23221
Bankovní úvěry a výpomoci	4982	4080	3207	12303	14200	30472	26956
bankovní úvěry dlouhodobé	0	0	1936	6755	6290	27726	14710
krátkodobé bankovní úvěry	4982	4080	1271	5548	5904	741	10000
krátkodobé finanční výpomoci	0	0	0	0	2006	2005	2246
Ostatní pasiva	2709	770	149	128	861	99	33

Tabulka č.3: Poměr pasiv v letech 2001-2007

	2001-2002%	2002-2003%	2003-2004%	2004-2005%	2005-2006%	2006-2007%
Pasiva celkem	-13,05	5,36	33,19	13,37	24,55	32,24
Vlastní kapitál	21,77	15,72	37,55	16,22	10,61	121,08
Základní kapitál	0	14,29	0	0	0	0
Kapitálové fondy	0	0	0	0	0	100
Fondy ze zisku	-8,72	29,88	20,31	35,06	5,1	-0,61
VH minulých let	-156,53	-412,74	613,88	101,58	82,1	-13,62
VH	1119,94	-2,75	92,48	-3,97	-53,01	119,89
Cizí kapitál	-20,65	2,12	31,03	10,43	34,45	-10,94
Rezervy	677,3	-1,21	0	22	110,95	-3,46
Dlouhodobé závazky	0	100	-11,18	-29,89	0	-1,93
Závazky z obchodních vztahů	0	100	-17,75	-54,92	0	-32,04
Krátkodobé závazky	-30,05	-6,26	13,59	11,05	-5,38	-13,49
Závazky z obchodních vztahů	-20,44	-46,9	8,69	52,84	14,01	-16,74
Bankovní úvěry a výpomoci	-18,11	-21,4	283,63	15,42	114,59	-11,54
bankovní úvěry dlouhodobé	0	100	248,92	-6,88	340,79	-46,95
krátkodobé bankovní úvěry	-18,11	-68,85	336,51	6,42	-87,45	1249,53
krátkodobé finanční výpomoci	0	0	0	100	-0,05	12,02
Ostatní pasiva	-71,58	-80,65	-14,09	572,66	-88,5	-66,67

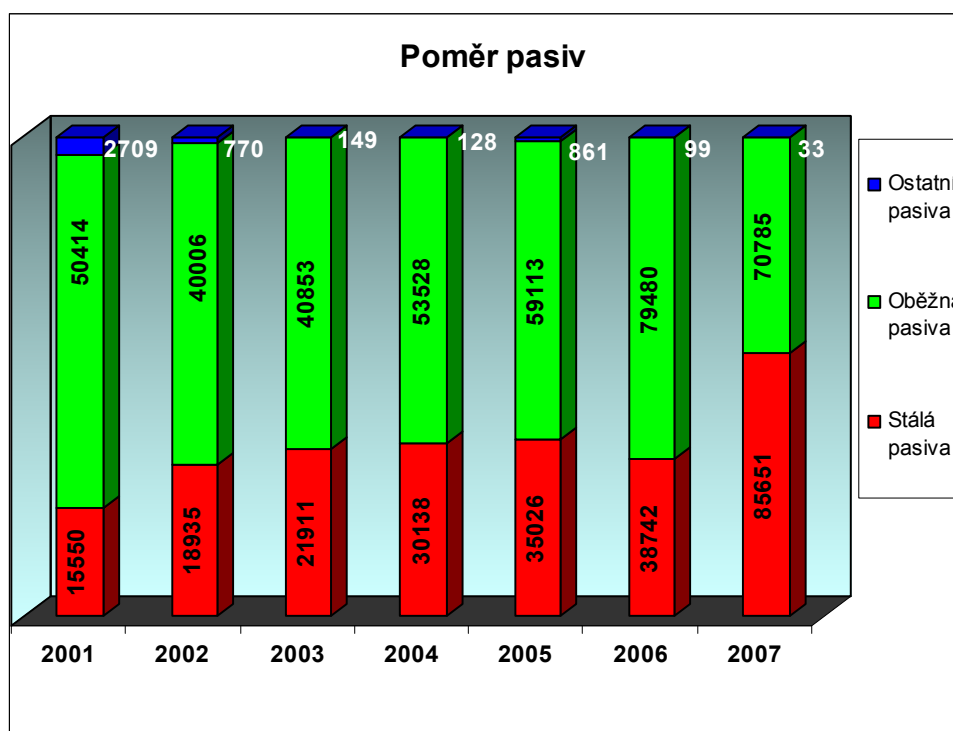
Tabulka č.4: Horizontální analýza pasiv v letech 2001-2007

Vlastní kapitál – Velikost vlastního kapitálu vzrostla z počátečních 15,6 milionů na téměř 86 milionů. Největší nárůst o 121 % byl zaznamenán v roce 2007 a to v souvislosti se založením dceřiné společnosti rozdílem mezi účetní hodnotou a znaleckým oceněním vkládaného hmotného majetku ve výši 44 826 tisíc korun, který je

zaúčtován v kapitálových fondech společnosti. Na růstu vlastního kapitálu se podílí především tvorba zisku za jednotlivá období. Základní kapitál se v roce 2003 rozhodnutím vlastníků zvýšil z původních 14 milionů na 16 milionů a to z natvořeného zisku minulých období. V roce 2006 byl zaznamenán pokles výsledku hospodaření o 53% z důvodů vysokých investic do nových technologií prostřednictvím leasingů.

Cizí zdroje – tato položka zaznamenala během sledovaných sedmi let rostoucí trend. To znamená, že společnost ať již k financování svého rozvoje, tak provozních potřeb, aktivně využívá cizí zdroje. Významný výkyv nastal v roce 2007 a to o 11% v souvislosti se snížením krátkodobých závazků z obchodních vztahů o 14% a bankovních úvěrů dlouhodobých o téměř 45%. Zároveň došlo ke zvýšení krátkodobých bankovních úvěrů, které z původní hodnoty 740 tisíc vzrostly na 10 milionů (kontokorentní úvěrový rámec k provoznímu financování).

Ostatní pasiva – výdaje příštích období postupně klesaly ve sledovaném období z původních 2,8 milionů na 33 tisíc. V roce 2005 se původní hodnota zvýšila pětkrát oproti roku minulému a to o více než 720 tisíc.

Graf č.2: Horizontální analýza pasiv v letech 2001-2007

3.2.1.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza se zabývá posuzováním struktury jednotlivých položek. Ze struktury majetku je zřejmé složení hospodářských prostředků, které podnik ke své činnosti využívá. Na vývoji struktury majetku závisí celková ekonomická stabilita podniku. Vertikální analýza slouží k identifikaci těch položek rozvahy, které jsou nositeli změn zjištěných horizontální analýzou. Účelem této další dílčí části finanční analýzy společnosti je posouzení skladby aktiv a pasiv společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o..

3.2.1.2.1 Vertikální analýza aktiv

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Aktiva celkem	100	100	100	100	100	100	100
Stálá aktiva	46,51	49,78	47,68	43,41	46,26	49,34	60,96
<i>DNH</i>	0,72	0,54	2,56	1,56	3,52	2,42	0,75
Software	30,13	0	79,19	71,73	42,53	100	100
<i>DHM</i>	99,17	99,33	97,44	98,44	96,48	97,58	44,23
Pozemky	13,2	12,55	12,34	10,08	8,5	6,32	8,24
Stavby	69,72	60,08	62,58	53,62	47,28	36,66	34,82
SMV	10,84	27,09	25,07	36,3	33,43	51,68	54,06
<i>DFM</i>	0,12	0,13	0	0	0	0	55,02
Oběžná aktiva	45,55	34,32	51,01	56,26	53,68	49,68	38,12
<i>Zásoby</i>	25,66	35,25	31,41	36,28	36,49	49,43	37,92
Materiál	34,19	31,13	61,21	58,44	61,8	59,46	64,36
<i>Krátkodobé pohledávky</i>	71,34	63,31	60,95	61,72	61,03	46,02	57,48
Pohl z obchodního styku	99,92	94,69	28,12	61,34	70,44	84,93	96,57
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	3	1,43	7,65	2	2,49	4,55	4,6
Peníze	23,86	37,07	5,34	16,21	1,1	0,82	2,92
Účty v bankách	76,14	62,93	94,66	83,79	98,9	99,18	97,08
Ostatní aktiva	7,94	15,9	1,3	0,32	0,06	0,97	0,93

Tabulka č.5: Vertikální analýza aktiv v letech 2001-2007

Stálá aktiva - podíl stálých aktiv na celkových aktivech ve sledovaném období kolísal mezi 43% a 50%. V roce 2007 vzrostl podíl stálých aktiv na 61%. Minimum dosáhl v roce 2004. Dominantní postavení ve struktuře si udržuje dlouhodobý hmotný majetek v zastoupení v rozmezí 97,5% až 99% se zlepšujícím se poměrem movitého majetku. Výjimkou je rok 2007, kdy nejvyšší podíl ve stálých aktivech činí dlouhodobý finanční majetek ve výši 55%. Důvodem bylo založení dceřiné společnosti STOS-BH, zapsané Krajským soudem v Brně, oddíl C, vložka 53931 dne 2.1. 2007. s realizovaným vkladem do základního kapitálu ve výši 52 900 tisíc korun.

Oběžná aktiva - oběžná aktiva jsou tvořena především krátkodobými pohledávkami z obchodního styku a zásobami materiálu, což je dáno výrobní povahou společnosti. Poměr pohledávek se pohybuje v rozmezí 46% až 71%. Nejnižší hodnotu dosáhl v roce 2006 a naopak nejvyšší v roce 2001. Velikost zásob se pohybuje v rozmezí 26% až 50%. Krátkodobý finanční majetek se pohyboval ve velmi nízkých hodnotách a to 1,4 % až 7,65% v roce 2003, což má za následek nízkou míru okamžité likvidity. V roce 2007 dosáhl hodnoty 4,6% .

Ostatní aktiva - ostatní aktiva tvoří jen nepatrnou část celkových aktiv, jejich podíl v průběhu sledovaného období klesal až na konečnou hodnotu 0,93%. Výjimkou je rok 2002, kdy se podíl zvýšil na téměř 16% (zúčtování položek časového rozlišení).

3.2.1.2.2 Vertikální analýza pasiv

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Pasiva celkem	100	100	100	100	100	100	100
Vlastní kapitál	22,64	31,71	34,83	35,97	36,87	32,74	54,74
Základní kapitál	90,03	73,94	73,02	53,09	45,68	41,3	18,68
Kapitálové fondy	0	0	0	0	0	0	52,34
Fondy ze zisku	5,23	3,92	4,4	3,85	4,48	4,25	1,91
VH minulých let	2,41	-1,12	3,03	15,7	27,24	44,85	17,52
VH	2,32	23,26	19,55	27,35	22,6	9,6	9,55
Cizí kapitál	73,41	67	64,94	63,88	62,22	67,17	45,24
Rezervy	1,16	11,39	11,02	8,41	9,29	14,57	15,79
Dlouhodobé závazky	0	0	9,15	6,21	3,94	2,93	3,23
Závazky z obchodních vztahů	0	0	77,89	72,13	46,37	46,37	32,14
Krátkodobé závazky	88,96	78,42	71,98	62,4	62,75	44,16	42,9
Závazky z obchodních vztahů	77,73	88,4	50,08	47,92	65,95	79,46	76,47
Bankovní úvěry a výpomoci	9,88	10,2	7,85	22,98	24,02	38,34	38,08
bankovní úvěry dlouhodobé	0	0	60,37	54,91	44,3	90,99	54,57
krátkodobé bankovní úvěry	100	100	39,63	45,09	41,58	2,43	37,1
krátkodobé finanční výpomoci	0	0	0	0	14,13	6,58	8,33
Ostatní pasiva	3,94	1,29	0,24	0,15	0,91	0,08	0,02

Tabulka č.6: Vertikální analýza pasiv v letech 2001-2007

Z analýzy pasiv je proti počátečnímu stavu v roce 2001 zřejmý trvalý růst podílu vlastního kapitálu na financování majetku společnosti, což svědčí o systematické péči zaměřené na dosažení kapitálové přiměřenosti, eliminaci rizik spočívajících v nepřiměřeném podílu cizích zdrojů na financování majetku.

Vlastní kapitál - podíl vlastního kapitálu v celkových pasivech se pohybuje v rozmezí 22% až 55% v roce 2007. Základní kapitál se zvýšil z počátečních 14-ti miliónů korun

na 16 miliónů korun. Jeho podíl z vlastního kapitálu se přesto vlivem tvorby zisku a vytvořenými kapitálovými fondy výrazně nezvýšil. Výsledek hospodaření resp. jeho procentní zastoupení ve vlastním kapitálu má tak i při absolutním růstu sestupnou tendenci. Navíc se do výsledků hospodaření v letech 2004- 2007 promítají realizované investice společnosti do obnovy a rozvoje dlouhodobého majetku / výrobních technologií prostřednictvím finančních leasingů vstupujících do nákladů- výkonové spotřeby daného účetního období.

Cizí zdroje - podíl cizích zdrojů během sledovaného období má sestupnou tendenci. Největší procento zastoupení mají i přes klesající hodnoty krátkodobé závazky a to závazky z obchodních vztahů. Za pozitivní lze z hlediska řízení cash-flow hodnotit dosažení vyváženého poměru krátkodobých závazků a pohledávek a to, že % zastoupení závazků po splatnosti v celkových závazcích je minimální. Další důležitou položkou jsou bankovní úvěry a výpomoci, které byly použity na zakoupení nových technologií a profinancování zásob s náběhem nových kooperačních výrob. Z původních 5 milionů se celková hodnota v roce 2007 zvýšila na téměř 27 milionů korun.

Ostatní pasiva - podíl ostatních pasiv na celkových pasivech během sledovaného období výrazně klesá a to z původních 4% v roce 2001 na konečných 0,02 % v roce 2007 (zanedbatelné dohadné položky).

3.2.2 Analýza tokových veličin

Cílem analýzy tokových veličin je rozbor struktury nákladů a výnosů, zhodnocení procentního podílu jednotlivých položek nákladů a výnosů na celkových nákladech, respektive výnosech a určení jejich vývoje. Neustálá snaha o optimalizaci a snižování nákladů je zvláště v trvajících inflačních tendencích a vývoje kurzu české koruny základní podmínkou trvalého udržení ekonomické stability podniku.

3.2.2.1 Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Výkony	103070	103406	112690	154187	178948	173426	217932
Tržby za pr. vl. Výr.a sl.	105816	102176	112512	149149	176585	167880	216840
Výkonná spotřeba	62115	57898	71048	101973	122622	116938	153526
Spotřeba materiálu a energie	41427	34254	40763	64583	80332	78809	115344
Služby	20688	23644	30285	37390	42290	38129	38182
Přidaná hodnota	40955	45508	41642	52214	56326	56488	64406
Osobní náklady	35334	35912	34724	38790	42208	41844	50016
Mzdové náklady	25817	26202	25152	27873	30328	29671	35665
Tržby z prodeje dl. maj. a mat.	4446	8920	3707	1548	2601	2568	3305
Provozní VH	2728	6399	7468	13456	12123	5164	9923
Finanční VH	-2928	-1051	-2973	-2665	-1355	-1444	-1743
VH za běžnou činnost	53	4230	4283	8244	7899	3720	8180
Mimořádný VH	308	173	0	0	18	0	0
VH za účetní období	361	4403	4283	8244	7917	3720	8180
VH před zdaněním	108	5562	4495	10791	10792	3720	8180

Tabulka č.7: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát v letech 2001-2007

Z výkazu zisku a ztrát vyčteme, že společnost se soustřeďuje na prodej vlastních výrobků a služeb a že tržby za prodej dlouhodobého majetku a materiálu jsou v porovnání s nimi minimální. Spočívají v občasném prodeji nadbytečného majetku a prodeji kovového odpadu z výroby. Rozdíl mezi celkovými výkony a tržbami činí rozpracovaná/ nedokončená výroba.

	2001-2002%	2002-2003%	2003-2004%	2004-2005%	2005-2006%	2006-2007%
Výkony	0,33	8,98	36,82	16,06	-3,09	25,66
Tržby za pr. vl. výr.a sl.	-3,44	10,12	32,56	18,40	-4,93	29,16
Výkonná spotřeba	-6,79	22,71	43,53	20,25	-4,64	31,29
Spotřeba materiálu a energie	-17,31	19,00	58,44	24,39	-1,90	46,36
Služby	14,29	28,09	23,46	13,11	-9,84	0,14
Přidaná hodnota	11,12	-8,50	25,39	7,88	0,29	14,02
Osobní náklady	1,64	-3,31	11,71	8,81	-0,86	19,53
Mzdové náklady	1,49	-4,01	10,82	8,81	-2,17	20,20
Tržby z prodeje dl. maj. a mat.	100,63	-58,44	-58,24	68,02	-1,27	28,70
Provozní VH	134,57	16,71	80,18	-9,91	-57,40	92,16
Finanční VH	-64,11	182,87	-10,36	-49,16	6,57	20,71
VH za běžnou činnost	7881,13	1,25	92,48	-4,18	-52,91	119,89
Mimořádný VH	-43,83	-100	0	100	-100	0
VH za účetní období	1119,67	-2,73	92,48	-3,97	-53,01	119,89
VH před zdaněním	5050,00	-19,18	140,07	0,01	-65,53	119,89

Tabulka č.8: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát v letech 2001-2007

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb měly ve sledovaném období výrazně růstovou tendenci. z původních 106 milionů vzrostly na téměř 217 milionů. V roce 2006 došlo k snížení tržeb z důsledku výpadku zakázkové náplně pro tradiční odběratele. V celkových **výkonech** dochází k nárůstu o 30 % v roce 2007 a má po celé sledované období růstovou tendenci. z původních 103 milionů se v konečném roce zvýšily na 218 milionů.

S rostoucí hodnotou tržeb logicky souvisí i rostoucí hodnota položky **výkonová spotřeba**, která v důsledku růstu objemu realizovaných tržeb a zvyšujících se cen vstupů tj. materiálu a zvláště energií rostla jak absolutně, tak s novou kooperační materiálův náročnou výrobu i podílově k objemu tržeb. Do spotřeby služeb, která z počátečního stavu 20,7 miliónů korun vzrostla na současných 38,2 miliónů korun, se promítly stejné, výše uvedené vlivy, včetně růstu nákladů na externí kooperace, dopravu a selfpromotion společnosti.

Trvalý nárůst ve sledovaném období vykazovala **přidaná hodnota**, která je indikátorem vývoje vlastní výkonnosti firmy. Za hodnocené období vzrostla přidaná hodnota celkově o cca 60% při růstu ukazatelů produktivity z přidané hodnoty a mzdové produktivity.

Provozní výsledek hospodaření se zvýšil v hodnoceném období o téměř sedm miliónů z počátečních 2,8 milionů na necelých 10 miliónů. **Finanční výsledek hospodaření** se pohybuje po celé sledované období v minusových hodnotách, a má v důsledku především kurzových rozdílů kolísavou tendenci. **Výsledek hospodaření za účetní období** má spíše rostoucí trend, kdy z původních 361 tisíc se zvýšil na 8,2 milionů. V roce 2006 nastal významný pokles na 3,8 milionů, a to z důvodů, které jsem již popsala u tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb i tvorbou zákonné rezervy na GO. Pro objektivní hodnocení rentability tržeb, tj. podílu zisku ve výkonech, by z výkonové spotřeby musely být odděleny náklady leasingu, tj. investiční náklady.

3.2.3 Analýza poměrových ukazatelů

Analýza poměrových ukazatelů je nejoblíbenější a nejrozšířenější metoda FA, protože umožňuje provádět analýzu časového vývoje. Poměrové ukazatele jsou vhodným

nástrojem mezipodnikového srovnávání a mohou být využity jako vstupní údaje ekonomických matematických modelů. Mezi poměrové ukazatele patří ukazatele likvidity, zadluženosti, rentability a aktivity.

3.2.3.1 Analýza likvidity

Ukazatele likvidity se používají k porovnání zdrojů, které má podnik k dispozici se závazky, které je nutno v určité době uhradit. Jedná se především o závazky vůči dodavatelům, zaměstnancům, státu (daňové závazky, závazky ze sociálního zabezpečení), jiné závazky, běžné bankovní úvěry a výpomoci.

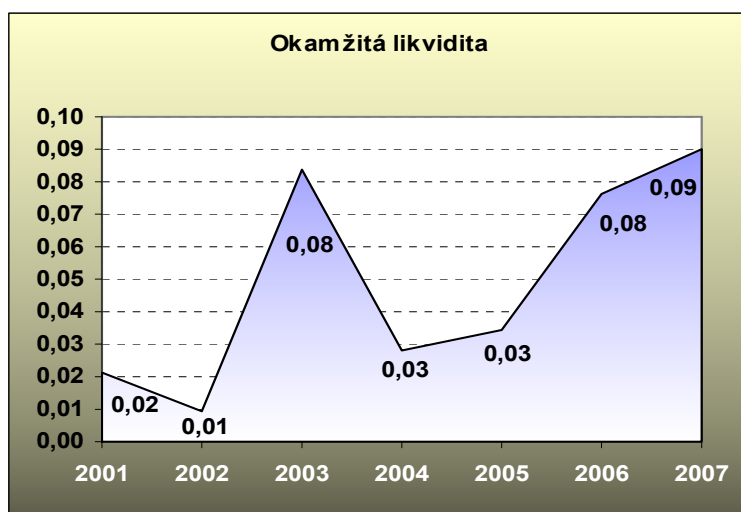
Předpokladem pro zajištěnou likviditu podniku je, aby součet peněžních hotovostí a příjmů byl v každém okamžiku minimálně tak velký jako peněžní výdaje. Je účelné, aby zdroje financování měly delší trvání než samotný jimi financovaný majetek. Dlouhodobé zdroje by proto měly být použity k financování stálých aktiv a krátkodobé zdroje zase k financování oběžného majetku.

Je třeba rozlišovat dva vzájemně podmíněné pojmy likvidita a solventnost. Likvidita je schopnost podniku přeměnit majetek na prostředky, jež je možné použít na úhradu závazků. Solventnost je schopnost hradit k určenému termínu, v požadované podobě a na požadovaném místě všechny splatné závazky. Podmínkou solventnosti je, aby měl podnik část majetku vázanou ve formě, jíž může platit – tedy ve formě peněz. Jinými slovy – podmínkou solventnosti je likvidita, okamžitá platební schopnost.

Okamžitá likvidita

Měří schopnost podniku hradit právě splatné dluhy. Finanční majetek představuje peníze v pokladně, účty v bankách, ale i volně obchodovatelné cenné papíry, směnky, šeky apod. Na základě informací z literatury by měl ukazatel nabývat doporučených hodnot 0,2 – 0,5, žádoucí je velikost větší než 1, což znamená, že je podnik schopen okamžitě splatit své veškeré krátkodobé závazky.

okamžitá likvidita = pohotové finanční prostředky / krátkodobé závazky

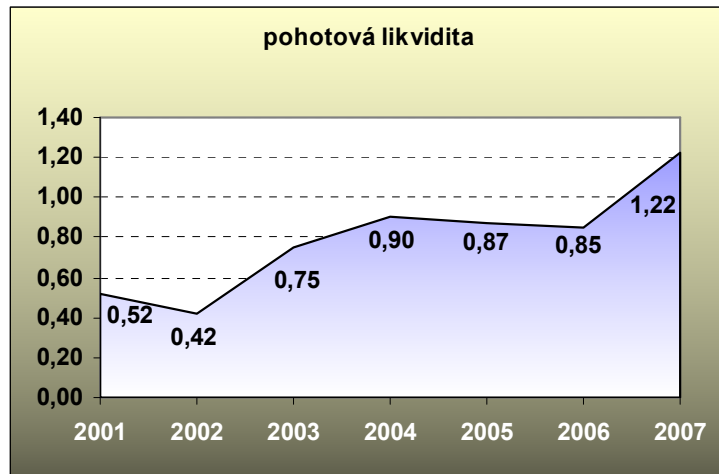
Graf č.3: Okamžitá likvidita v letech 2001-2007

Společnost STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. má velmi nízké hodnoty. To znamená, že okamžitá likvidita podniku není zajištěna. Z grafu vyplývá, že likvidita společnosti měla velmi kolísavý průběh. Důvodem byl nízký stav pohotovostních peněžních prostředků. Nejnižší hodnota byla roce 2002 a to 0,01. Společnost se mohla jevit jako velmi nesolventní. Výrazné zlepšení, které je vyvoláno kumulováním peněžních prostředků v pokladně i na bankovních účtech, nastává rokem 2006 a pokračuje i v roce 2007.

Pohotová likvidita

Pohotová likvidita vylučuje pro lepší vypovídací schopnost z oběžných aktiv zásoby z důvodu možných problémů při jejich přeměně na finanční prostředky, nepředstavují totiž pohotově likvidní prostředky. Rychlá likvidace zásob obvykle vyvolává ztráty, a proto jsou v čitateli ponechány jen peněžní prostředky, krátkodobé cenné papíry a krátkodobé pohledávky. Standardní hodnotou je 1 (níže by neměla klesnout), doporučuje se 1 až 1,5.

pohotov likvidita = (obžn aktiva-zásoby)/ krtkodob závazky

Graf .4: Pohotov likvidita v letech 2001-2007

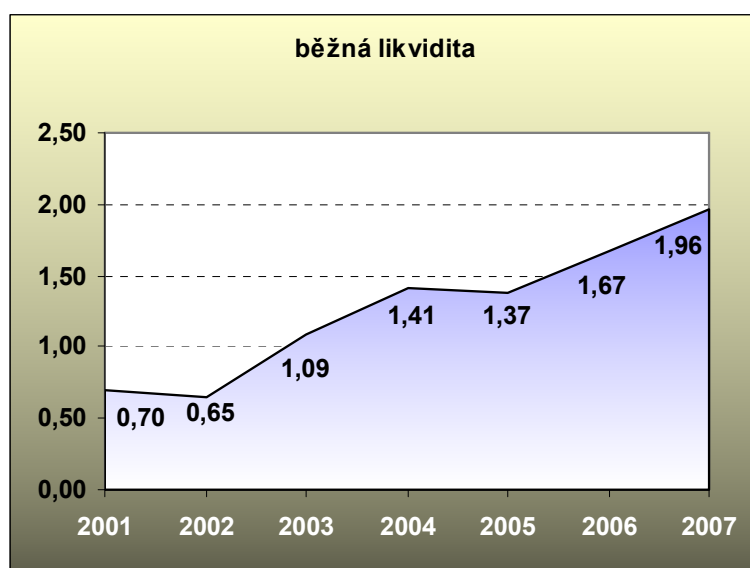
Pohotov likvidita ve společnosti se z poatench hodnot v období 2005-2007 vyrazn zlepšila a dostala se na standardn hodnotu, což bylo dosaženo zasadnm zlepšením poměru krátkodobých pohledávek a závazků.

Běžná likvidita

Běžná likvidita ukazuje, jak jsou krtkodob závazky kryty krátkodobými aktivy ve stejne asov periodě. Ukazatel je citliv na strukturu jednotlivých složek oběžných aktiv a jejich době obratu, především zásob a pohledávek, neboť u zásob může trvat velmi dlouho než se pemn v peníze a u pohledávek existuje riziko neuhrazen ve stanoven lhůtě splatnosti. Firma s nevhodnou strukturou oběžného majetku (např. s nadměrnými zásobami, nedobytnými pohledávkami nebo nzkm stavem peněžních prostředků) se tak může snadno ocitnout v obtžn finanční situaci.

Hodnota ukazatele běžné likvidity by se mela pohybovat kolem 2,5, ale za postačující se považuje hodnota mezi 1,0 až 2,0. Je vsak třeba brát v uvahu další faktory tykajc se konkretnho podniku. m vy je hodnota ukazatele, tím příznivější je platební schopnost podniku. Ukazuje nm, kolikrát pokrvj obžn aktiva krtkodob závazky podniku, tzn. kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil vsechna obžn aktiva v hotovost.

běžná likvidita = oběžná aktiva / krátkodobé závazky

Graf č.5: Běžná likvidita v letech 2001-2007

Ukazatel běžné likvidity dosahuje od roku 2003 téměř standardních hodnot a má stále rostoucí trend. Společnost je schopna svými oběžnými aktivy plně krýt závazky vůči svým věřitelům tzn. lze ji hodnotit jako důvěryhodný solidní podnikatelský subjekt.

3.2.3.2 Analýza zadluženosti

Zadluženost podniku znamená, že podnik využívá k financování svých aktiv a činnosti cizí zdroje. Cizí kapitál používá s tím, že získaný výnos a také výnosnost celkového vloženého kapitálu bude vyšší než jsou náklady spojené s jeho použitím. Obecně se dá říci, že ukazatel zadluženosti hodnotí strukturu finančních zdrojů podniku.

Udává vztah mezi cizími a vlastními zdroji financování firmy, měří rozsah, v jakém firma používá k financování dluhy (tedy zadluženost firmy). Zadluženost však pro firmu nemusí znamenat jen negativní stav. U finančně stabilních podniků může dočasný růst zadluženosti vést ke zvýšení ziskovosti vložených prostředků. Její růst může přispět k celkové rentabilitě a vyšší tržní hodnotě firmy, i když na druhé straně zvyšuje riziko finanční nestability.

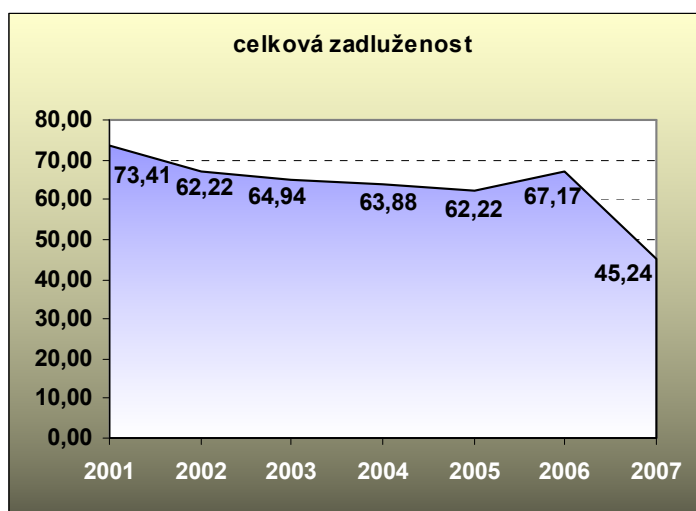
Vzájemný poměr cizího a vlastního kapitálu závisí na nákladech, které s pořízením zdrojů souvisejí a také na oboru podnikání. Za cizí zdroje se platí úroky,

což je cena za jeho poskytnutí, naopak za vlastní zdroje podnik dle právní formy podnikání platí podílem na hospodářském výsledku. Úkolem finančního hospodaření je nalézt optimální vztah mezi výší vlastních a cizích zdrojů financování.

Celková zadluženost

Vyjadřuje poměr dluhů na aktivech firmy. Čím větší je podíl vlastního kapitálu, tím větší je důvěra věřitelů proti ztrátám v případě likvidace firmy. Věřitelé tedy preferují nízký ukazatel zadluženosti. Vlastníci naopak hledají větší finanční páku, aby znásobili své výnosy. Čím je vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je zadluženost podniku a tím je také vyšší finanční riziko. V tržní ekonomice se hodnota tohoto ukazatele pohybuje v rozmezí 30-60%. Je-li ukazatel vyšší než oborový průměr, bude pro firmu obtížné získat dodatečné zdroje bez toho, aby nejprve zvýšila vlastní kapitál nebo by věřitelé a poskytovatelé zdrojů požadovali vyšší úrok.

$$\text{celková zadluženost} = \text{cizí kapitál} / \text{aktiva celkem}$$

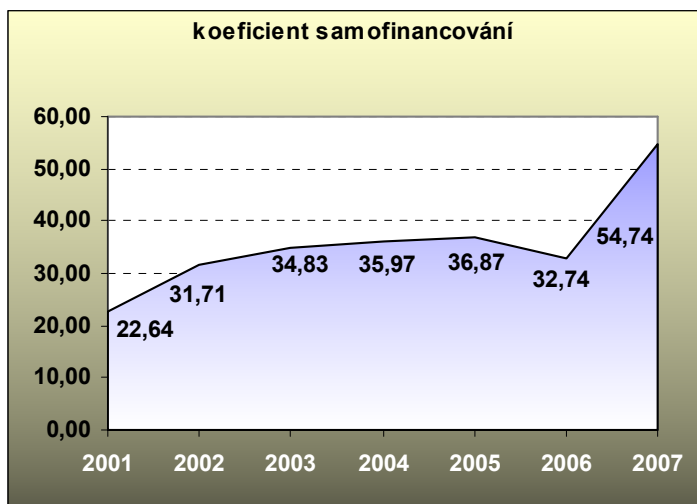
Graf č.6: Celková zadluženost v letech 2001-2007

Ve společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. má hodnota celkové zadluženosti postupně klesající tendenci, s odchylkou v roce 2006 způsobenou financováním nákupu nových technologií prostřednictvím úvěrů a leasingů. Z původních 73% klesla hodnota ve sledovaném období na konečných 45% ve sledovaném období.

Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování popisuje financování společnosti vlastními zdroji. Vyjadřuje v podstatě finanční nezávislost firmy, dlouhodobou finanční stabilitu a samostatnost. Velikost podílu vlastního kapitálu a celkových aktiv má význam pro různé skupiny uživatelů finančních výkazů, především pak pro akcionáře podniku. Vlastní kapitál by měl činit minimálně 30% a má krýt 2/3 stálých aktiv. Jestliže ukazatel dosahuje hodnotu výrazně nad 50%, firma je překapitalizována, což je spojeno s nízkou rentabilitou vloženého kapitálu. Naopak pokud je hodnota finanční samostatnosti nízká, firma je podkapitalizována, aktiva jsou kryta z velké části cizími zdroji a rovněž likvidita společnosti je nízká. Ukazatel finanční samostatnosti je doplňkovým ukazatelem celkové zadluženosti, přičemž jejich součet je jedna, respektive 100 %.

$$\text{koeficient samofinancování} = \text{vlastní kapitál} / \text{aktiva celkem}$$

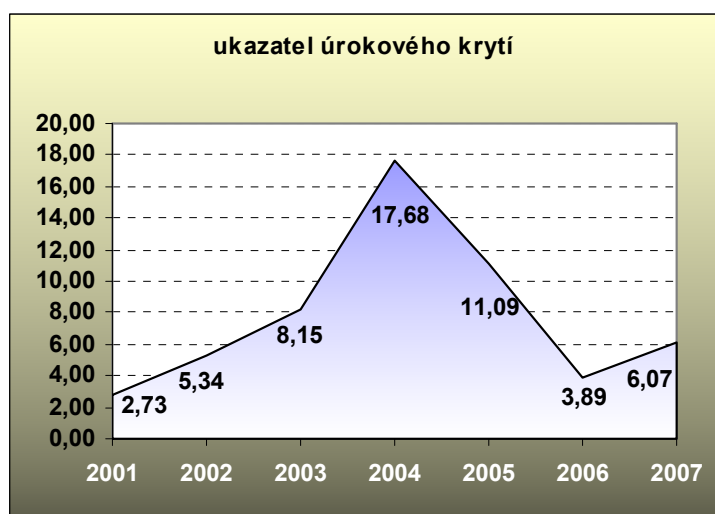
Graf č.7: Koeficient samofinancování v letech 2001-2007

Hodnoty ukazatele ve sledovaném období v letech 2001 až 2003 mají spíše růstový trend. Opět se vymyká rok 2006, který byl poznamenán problémy s poklesem výkonu a tržeb. Dosažená míra 54,74% je vyjádřením systémové práce s cizími zdroji k podpoře rozvoje majetku a potvrzuje kapitálovou přiměřenost firmy.

Úrokové krytí

Ukazatel vyjadřuje, kolikrát je zisk před nákladovými úroky a před zdaněním větší než nákladové úroky (a tedy o kolik by se mohl snížit, než podnik nebude schopen platit své úrokové povinnosti). Za dostačující je považováno, jsou – li úroky pokryty ziskem 3 až 6. Obecně je však nutné, aby hodnota byla ještě vyšší, doporučuje se hodnota 8.

$$\text{ukazatel úrokového krytí} = \text{EBIT} / \text{nákladové úroky}$$

Graf č.8: Ukazatel úrokového krytí v letech 2001-2007

Z hlediska koeficientu úrokového krytí dosahuje STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. velmi kolísavých hodnot. Od roku 2001 měl ukazatel růstový trend, nejvyšší hodnotu v roce 2004 a to 17,68. V roce 2005 nastává pokles až na hodnotu 4 v roce 2006, přičemž v roce 2007 je zaznamenán růst na konečnou hodnotu 6. Celkově lze říct, že společnost dosahuje hodnot v pásmu vyššího průměru.

3.2.3.3 Analýza řízení aktiv

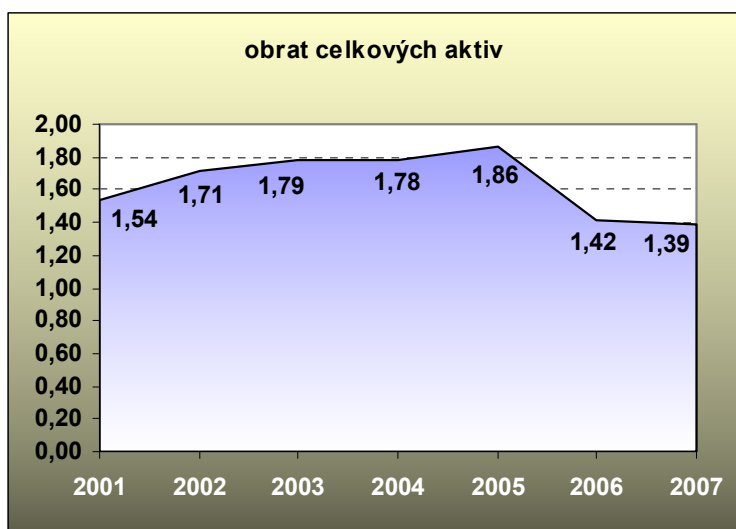
Tento druh ukazatelů slouží k měření efektivnosti podnikatelské činnosti a využití zdrojů podle rychlosti obratu vybraných položek rozvahy. Měří, jak efektivně firma hospodaří se svými aktivy: měří celkovou rychlost jejich obratu nebo rychlost obratu jejich jednotlivých složek a hodnotí tak vázanost kapitálu v určitých formách aktiv.

Přebytek aktiv (nízké využití) znamená vysoké náklady, naopak nedostatečná aktiva (úzké profily) vyústí v odmítání zakázek a snižování případných výnosů. Ukazatele řízení aktiv jsou vyjadřovány ve vzájemně se doplňujících formách – buď jako rychlost nebo jako doba obratu.

Obrat celkových aktiv

Udává, kolikrát se aktiva obrátí za daný časový interval (za rok). Měří, jak efektivně firma hospodaří se svými celkovými aktivy. Dobré průměrné hodnoty tohoto ukazatele se v zahraničí pohybují od 1,6 do 3,0.

$$\text{obrat celkových aktiv} = \text{celkové tržby} / \text{aktiva celkem}$$

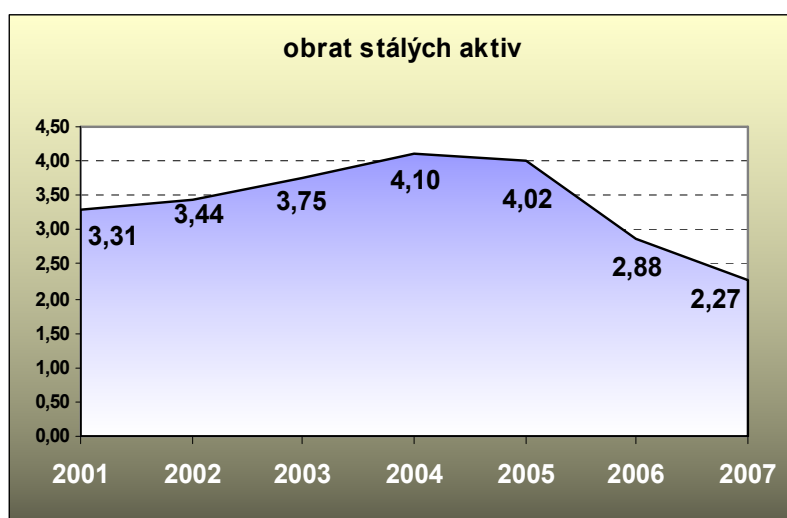
Graf č.9: Obrat celkových aktiv v letech 2001-2007

Hodnoty tohoto ukazatele mají růstový trend do roku 2005. Hodnoty se pohybují v pásmu průměru, tzn. že společnost relativně dobře hospodaří s celkovými aktivy. Po roce 2005 nastává mírný pokles, který je způsoben vyšším růstem aktiv (investováním do majetku) v kooperaci s růstem tržeb. Společnost dosahuje roce 2007 hodnoty 1,39, což je mírně pod oborovým průměrem. Pro zlepšení situace by společnost měla efektivnějším zapojením aktiv zvýšit dynamiku tržeb.

Obrat stálých aktiv

Tento ukazatel se využívá při rozhodování o tom, zda pořídit další produkční hmotný majetek. Pokud je hodnota ukazatele nižší než oborový průměr, finanční manažeři by měli omezit investice firmy a výroba zvýšit využití výrobních kapacit.

$$\text{obrat stálých aktiv} = \text{celkové tržby} / \text{stálá aktiva}$$

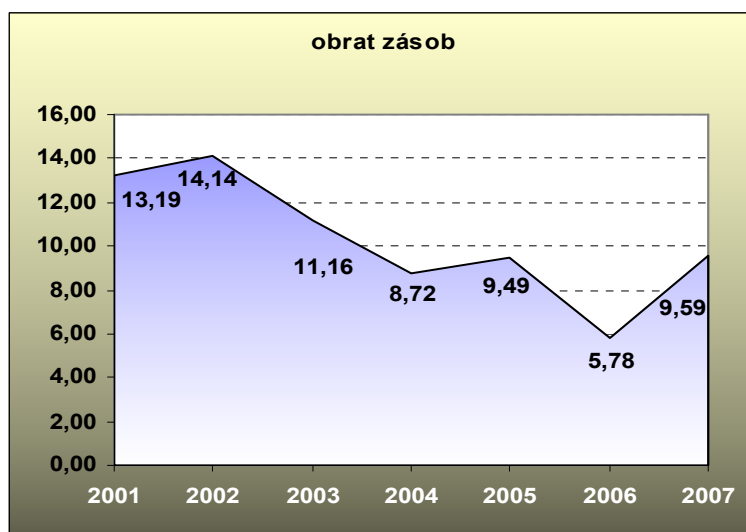
Graf č.10: Obrat stálých aktiv v letech 2001-2007

Ukazatel ve sledovaném období má do roku 2004 rostoucí trend, který vrcholí hodnotou 4,10 v roce 2004 a to v důsledku vysoké odepsanosti dlouhodobého majetku. Od roku 2005 má klesající tendenci, jejíž příčinou je strategické rozhodnutí o investování společnosti do obnovy a pořízení především výrobních technologií. To se nejvíce projevilo v roce 2007, kde se stálá aktiva obrátila pouze 2,27krát což je nejnižší hodnota ve sledovaném období.

Obrat zásob

Tento ukazatel zjišťuje intenzitu využití zásob, tj. kolikrát se během jednoho roku prodalo a uskladnilo určité množství zásob. Doporučená hodnota tohoto ukazatele závisí na oboru výroby a zpravidla souvisí s oborovým průměrem. Nízký obrat zásob svědčí o jejich nízké likviditě.

obrat zásob = celkové tržby / zásoby

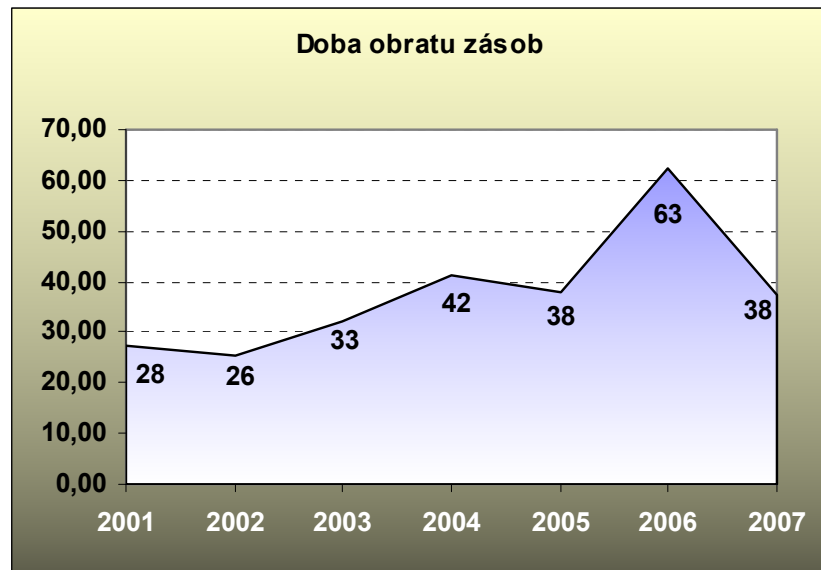
Graf č.11: obrat zásob v letech 2001-2007

Ukazatel obratu zásob má nestabilní hodnoty. Nejvyšší hodnoty dosahoval v roce 2002 a to 14,14. Nejnižší hodnota je zaznamenána v roce 2006 5,78. To bylo způsobeno jednak odbytovými problémy s tradičními odběrateli a vytvořením počátečních materiálových zásob pro nové smluvní partnery v oblasti systémových dlouhodobých kooperací.

Doba obratu zásob

Doba obratu zásob udává průměrný počet dnů, které jsou zásoby vázány v podniku do doby jejich spotřeby nebo do doby jejich prodeje. Je žádoucí, aby ukazatel měl co nejnižší velikost, avšak jeho hodnota je objektivně závislá na výrobním cyklu, tj. době realizace výrobku. Pro posouzení ukazatele je rozhodující jeho vývoj v časové řadě. Za optimální lze považovat klesající trend ukazatele. V ČR se doba obratu zásob u většiny průmyslových - výrobních organizací pohybuje v rozmezí 50 - 100 dní.

doba obratu zásob = průměrné zásoby / denní tržby

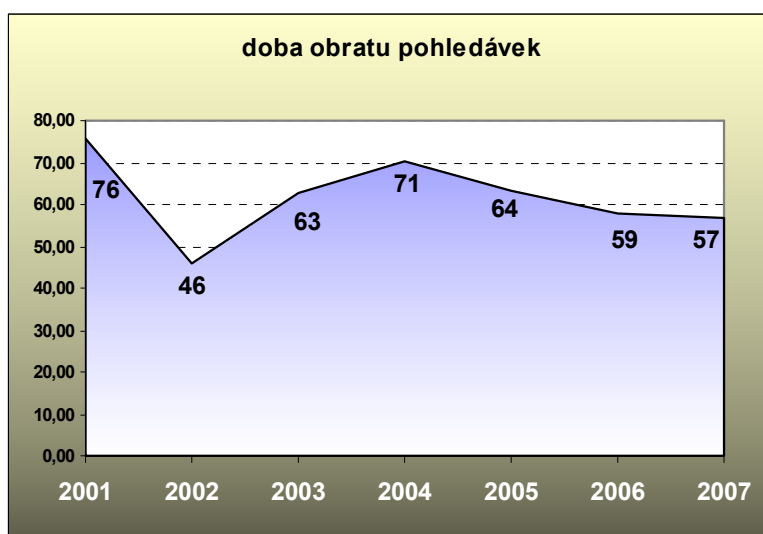
Graf č.12: doba obratu zásob v letech 2001-2007

Doba obratu zásob společnosti se pohybuje od 26 do 63 dní. Nejnižší hodnota byla zjištěna v roce 2002 a nejvyšší v roce 2006. STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. má relativně krátkou dobu obratu zásob. I když v roce 2006 nastal výkyv v důsledku pořízení počátečních zásob pro novou kooperační výrobu, potvrzují dosavadní hodnoty systematickou péči společnosti o efektivní užití zásob v souladu s obchodním plánem.

Doba obratu pohledávek

Udává průměrnou dobu splatnosti pohledávek, po kterou firma musí čekat na inkaso - platby od svých zákazníků. Tuto dobu je dobré srovnávat s dobou běžné platební podmínky. V případě delší průměrné doby splatnosti pohledávek než je platební podmínka, by se měl podnik soustředit na opatření, která by urychlila inkasa pohledávek. Průměrná hodnota v dnešních ekonomických podmínkách ČR je 40 až 60 dní.

doba obratu pohledávek = průměrné období pohledávky / denní tržby

Graf č.13: Doba obratu pohledávek v letech 2001-2007

Ve sledovaném období měl tento ukazatel nerovnoměrný vývoj. Nejvyšší doba byla 76 dní v roce 2001 a nejnižší v roce 2002 a to 46 dní. Od roku 2004 se zkracuje doba inkasa pohledávky a to až na konečnou hodnotu 57 dní v roce 2007. Výsledky potvrzují trvalou práci společnosti se zákazníkem v péči o zlikvidnění pohledávek.

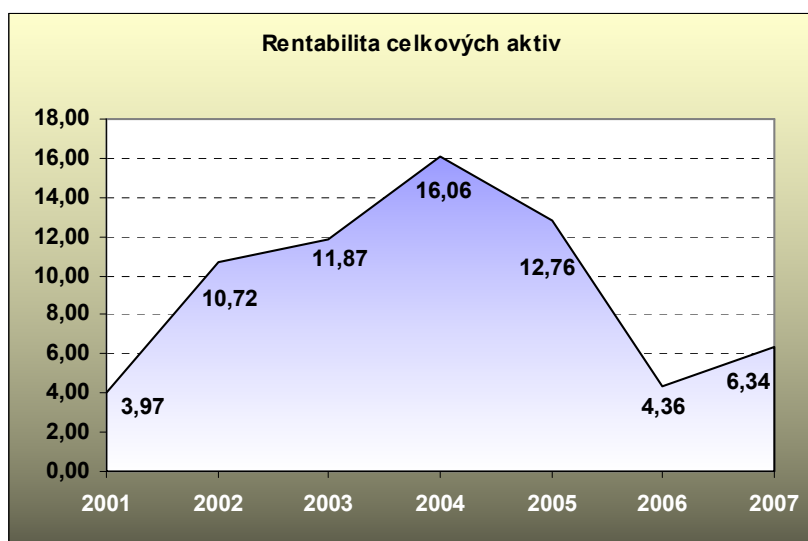
3.2.3.4 Analýza rentability

Rentabilita je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Ukazatele rentability vyjadřují závislost mezi výsledky hospodaření a vloženými prostředky. Jsou to ukazatele ziskovosti a relativní vázanosti kapitálu v jednotlivých formách majetku. Používá se jich při hodnocení a komplexním posouzení celkové efektivnosti podniku. Obecně můžeme rentabilitu vyjádřit jako poměr zisku k částce vloženého kapitálu.

ROA – rentabilita celkových aktiv

Vypočtený poměr nám ukazuje, kolik Kč zisku připadá na vloženou 1 Kč majetku do výrobního procesu. Ukazatel vyjadřuje schopnost managementu využívat celá aktiva k uspokojování vlastníků. Je přirozené, že hodnota ukazatele by měla dosahovat co nejvyšších hodnot. Průměrná hodnota v oboru podnikání činí 8-10%

$$ROA = EBIT / \text{celková aktiva}$$

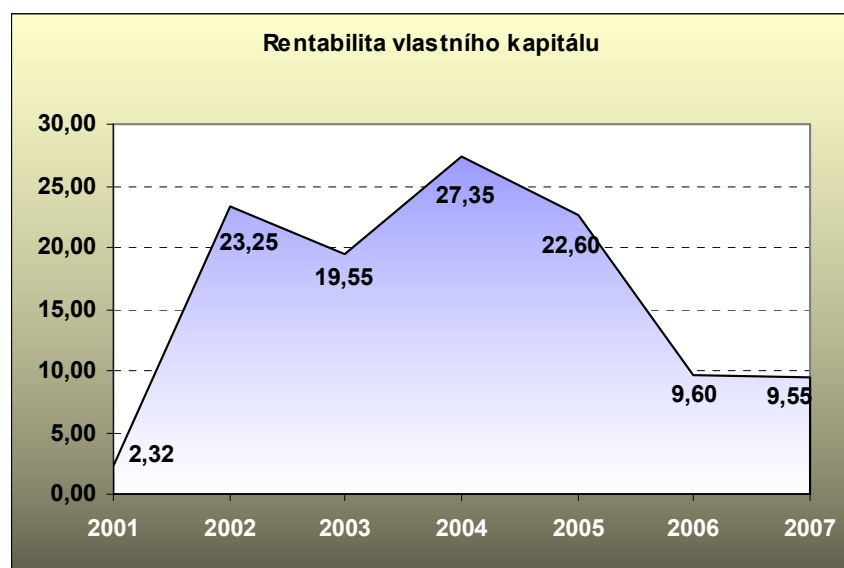
Graf č.14: Rentabilita celkových aktiv v letech 2001-2007

Hodnota ukazatele ve společnosti má do roku 2004 růstový trend a to z původní hodnoty 3,97 na 16,06, což znamená že výsledné hodnoty jsou v nadprůměru (vliv již zmíněné odepsanosti dlouhodobého majetku). V roce 2006 se zaznamenal silný pokles až na hodnotu 4,36, který byl zapříčiněn poklesem provozního výsledku hospodaření o 57% (dopad leasingů a tvorby rezervy GO). Vzhledem k tomu, že provozní výsledek hospodaření vzrostl v roce 2007 o 92%, je patrná růstová tendence, kterou lze očekávat i v dalším období.

ROE – rentabilita vlastního kapitálu

Rentabilita vlastního kapitálu slouží k zhodnocení výnosností kapitálu, který byl do společnosti vložen vlastníky. Vzhledem k riziku, které tímto vlastníci podstupují, měla by být tato rentabilita vyšší než-li rentabilita celkových aktiv.

$$ROE = \text{zisk} / \text{vlastní kapitál}$$

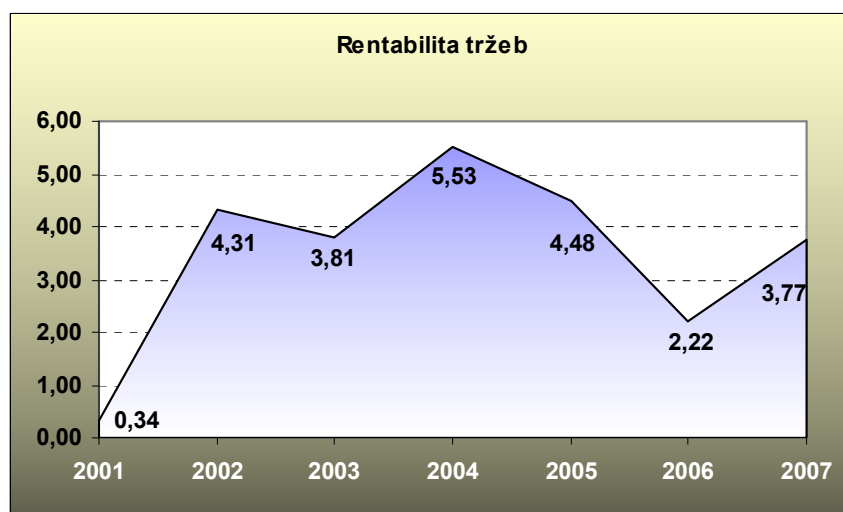
Graf č.15: Rentabilita vlastního kapitálu v letech 2001-2007

Hodnoty ukazatele společnosti se pohybovaly v rozmezí 2,32 - 27,35%. Nejvyšší míra byla zaznamenána v roce 2004 a nejnižší v roce 2001. Míra rentability vlastního kapitálu má v letech 2006-2007 vlivem nízké míry zisku způsobené řízeným investováním společnosti prostřednictvím leasingů výrazně sestupnou tendenci proti předchozím obdobím, navíc je tento ukazatel v roce 2007 ovlivněn tvorbou kapitálových fondů ze založení dceřiné společnosti.

ROS - rentabilita tržeb

Charakterizuje zisk vztažený k tržbám, které ve jmenovateli zlomku představují tržní ohodnocení výkonů firmy za určité časové období. Tržní úspěšnost je podmíněna mnoha faktory. Významnou roli hraje marketingová strategie, reklama, trendy trhu, inovační chování podniku, cenová politika podniku, úroveň konkurence apod. Za dobrou úroveň ziskovosti tržeb na bázi hospodářského výsledku před zdaněním se udává velikost ukazatele 0,02 až 0,06.

$$ROS = \text{zisk} / \text{tržby}$$

Graf č.16: Rentabilita tržeb v letech 2001-2007

Ukazatel má nerovnoměrný vývoj. Nejnižších hodnot dosahoval v roce 2001 a to 0,34, nejvyšších v roce 2004. Celkově nedosahuje srovnatelných hodnot v daném oboru podnikání pohybujících se na úrovni cca 8 – 10 % přesto, že meziroční růst tržeb je v hodnoceném období významný. Za důvody lze označit jednak řízené - vědomé významné investování společnosti do nových technologií přes náklady, tvorbu rezervy na GO a jednak změnu obchodní - výrobní náplň podniku s vysokým podílem zahraniční materiálův náročné kooperace v níž negativně působí sílící kurz koruny.

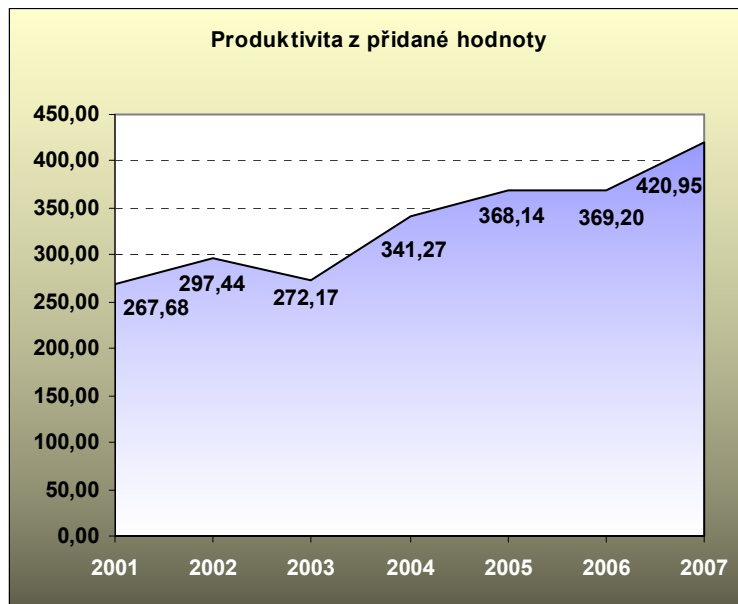
3.2.3.5 Výrobní (provozní) ukazatele

Provozní ukazatele se uplatňují ve vnitřním řízení a umožňují managementu sledovat efektivnost provozních aktivit firmy. Ukazatele jsou zaměřeny dovnitř společnosti a sledují a analyzují základní aktivity firmy. Provozní ukazatele se opírají o tokové veličiny (především o náklady), jejichž řízení má za následek hospodárné vynakládání jednotlivých druhů nákladů a tím i dosažení vyššího konečného efektu.

Produktivita práce z přidané hodnoty

Tenhle ukazatel udává, kolik přidané hodnoty připadá ročně na jednoho zaměstnance.

$$\text{produktivita z přidané hodnoty} = \text{přidaná hodnota} / \text{počet zaměstnanců}$$

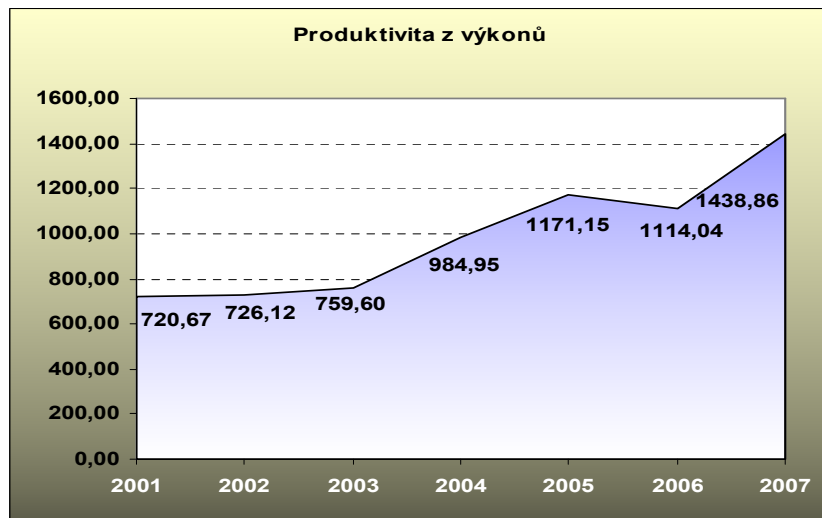
Graf č.17: Produktivita z přidané hodnoty v letech 2001-2007

Pro společnost STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. je pozitivní, že tento ukazatel má růstový trend, který z původní hodnoty 268 tisíc vzrostl na 421 tisíc korun. Produktivita práce je přímo úměrná kvalitě a výkonnosti pracovní síly. Růst je dosažen především pořízením nových technologií, výrobních zařízení a i zlepšením organizace výroby při redukci počtu zaměstnanců.

Produktivita z výkonů

Tento ukazatel vyjadřuje, kolik výkonů v tisících Kč přinese jeden zaměstnanec společnosti. Společnost usiluje o co nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele, protože vyšší výkony umožní společnosti lepší rozvoj a diversifikaci podnikatelských aktivit.

produktivita z výkonů = výkony / počet zaměstnanců

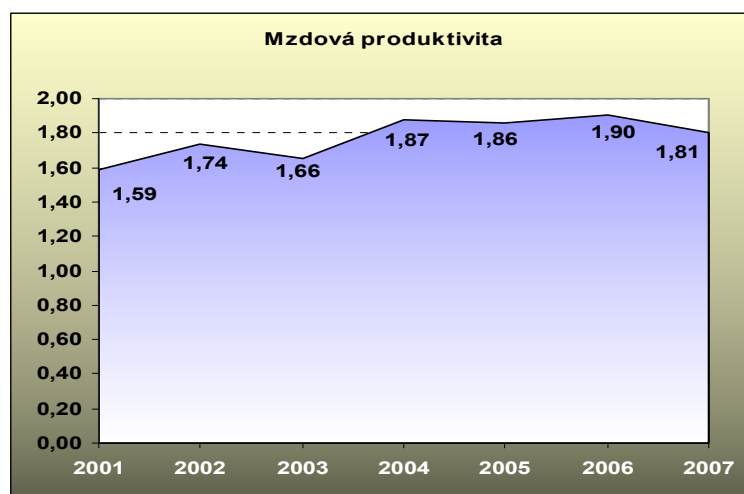
Graf č.19: Produktivita z výkonů v letech 2001-2007

Ve společnosti se tento ukazatel za sledované období zvýšil dvojnásobně oproti počáteční hodnotě 721 tisíc. Je možné pozorovat růstový trend, kromě roku 2006, kdy nastal mírný pokles, zapříčiněný již dříve zmiňovaným výpadkem zakázkové náplně. Ukazatel nemá zcela objektivní vypovídací schopnost o výkonnosti společnosti, protože je v něm promítnuta rozdílná úroveň výkonové spotřeby (materiálu a služeb) zakázek.

Mzdová produktivita

Tento ukazatel udává, kolik Kč se v přidané hodnotě udělá na 1 Kč vyplacených mezd. Při trendové analýze by měl ukazatel vykazovat růstový trend.

mzdová produktivita = přidaná hodnota / mzdové náklady

Graf č.19: Mzdová produktivita v letech 2001-2007

Mzdová produktivita ve STROJÍRNĚ OSLAVANY, spol. s r.o. vykazuje setrvalý stav s mírně růstovým trendem. Hodnoty ukazatele se pohybují v rozmezí 1,59 - 1,90. Minimální stav byl zjištěn v roce 2001 a maximální v roce 2006. Mírné zlepšení situace bylo dosaženo zvýšením kvality práce a celkovou reorganizací s redukcí počtu zaměstnanců. Ukazatel je negativně ovlivňován sociálními podmínkami v ČR- tlaky na růst zaručené mzdy ve vztahu k inflaci i nutným reagováním na úroveň mezd v regionu.

3.2.4 Analýza soustav poměrových ukazatelů

Charakteristickou vlastností jednotlivých poměrových ukazatelů je jejich omezená vypovídací schopnost, celkovost a obecnost. Z toho vyplývá, že nelze vždy exaktně určit příčinu dané nežádoucí situace. Při výpočtu je nutno brát v úvahu skutečnost, že žádný syntetický index nemůže nahradit komplexně provedenou finanční analýzu. V rámci soustav poměrových ukazatelů použijí dva základní ukazatele. Altmanův index, tzv. Z.skóre, který je tvořen pro americké podniky a není tedy vždy vhodný pro české společnosti v jejich specifických podmínkách. Jako druhý ukazatel uvádím český index důvěryhodnosti – index IN.

3.2.4.1 Altmanův index – Z skóre

Altmanův model vychází z diskriminační analýzy uskutečněné koncem 60. let a revidované v 80. letech u zbankrotovaných i nebankrotovaných podniků. Základem Altmanova modelu testování finančního zdraví firmy, který patří mezi nejznámější bankrotní modely, byly rovnice pro firmy s veřejně obchodovatelnými akciemi. Později autor rovnici pro výpočet Z-skóre modifikoval také pro podniky s neveřejně obchodovatelnými akciemi. Původně jej tvořilo 22 kvantitativních ukazatelů, dnes jen pět, kterým jsou přiřazeny jednotlivé váhy. Nová verze toho modelu z roku 1983 je využitelná i pro české podmínky.

Altmanův index finančního zdraví vychází z hodnot pěti poměrových ukazatelů. Těchto pět poměrových ukazatelů je spojeno do jednoho hodnotícího ukazatele. Hodnota Altmanova indexu finančního zdraví se pohybuje v intervalu od -4 do 8.

Výpočet: $Z = 0,717 x_1 + 0,842 x_2 + 3,107 x_3 + 0,420 x_4 + 0,998 x_5$, kde:

x_1 .....čistý pracovní kapitál / celková aktiva

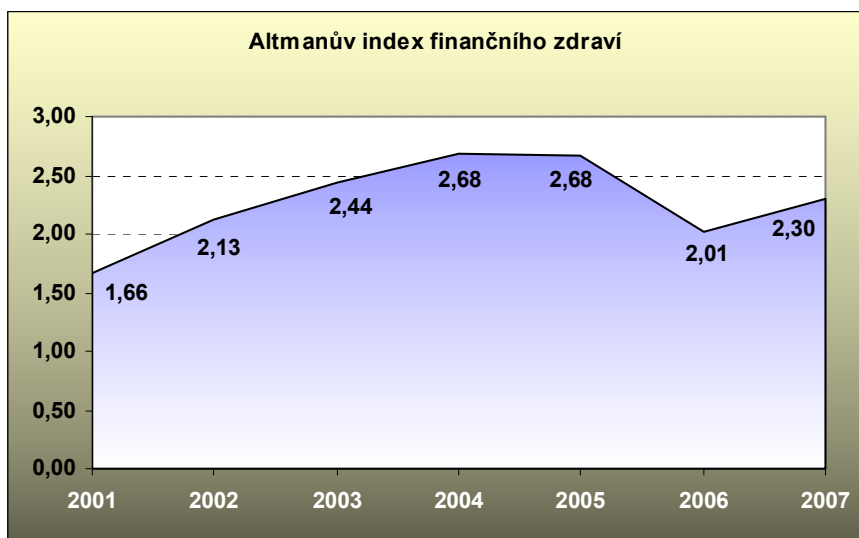
x_2 ..... hospodářský výsledek minulých let / celková aktiva

x_3 ..... EBIT (zisk před zdaněním + nákladové úroky) / celková aktiva

x_4 .....účetní hodnota vlastního kapitálu / celkové dluhy

x_5 .....celkové tržby / celková aktiva

Pokud je hodnota ukazatele menší jak 1,2, jedná se o podnik který má finanční potíže, nevytváří hodnotu a směřuje k bankrotu. Jestliže je hodnota z intervalu od 1,2 do 2,9, jde o podnik, u kterého není možno zcela určitě říci, zda je v úpadku, či se vzchopí, ale jedná se o společnost, která má jisté finanční problémy a nevytváří hodnotu. Hodnota převyšující 2,9 vyjadřuje, že se jedná o silnou a finančně zdravou společnost.

Graf č.20: Altmanův index finančního zdraví v letech 2001-2007

Hodnota **Altmanova indexu** ve STROJÍRNĚ OSLAVANY, spol. s r.o. vykazovala spíše růstový trend a to na maximální hodnotu 2,68 v roce 2004 a 2005. v roce 2006 nastal pokles k hodnotě 2,01. Podle teoretických poznatků se tedy společnost nachází v šedé zóně, což znamená, že společnost nejeví ani uspokojivou finanční situaci ani nejeví známky brzkého bankrotu. Zatím nelze s určitostí říci, co se od této společnosti dá očekávat i když závěr hodnoceného období naznačuje trvalé zlepšení.

3.2.4.2 Index IN

Výše uvedený Altmanův index však není vždy vhodný pro specifické podmínky ČR. Pro hodnocení finančního zdraví podniku se tedy často používá tzv. index důvěryhodnosti českého podniku (index IN), který zpracovali Inka a Ivan Neumaireovi z VŠE Praha. Jedná se o další z indexů hodnotících komplexně celou finanční situaci podniku, který zohledňuje pohled vlastníka společnosti.

Výpočet indexu IN: $IN = 0,13 * A + 0,04 * B + 3,92 * C + 0,21 * D + 0,09 * E$, kde

A ... celková aktiva / cizí zdroje

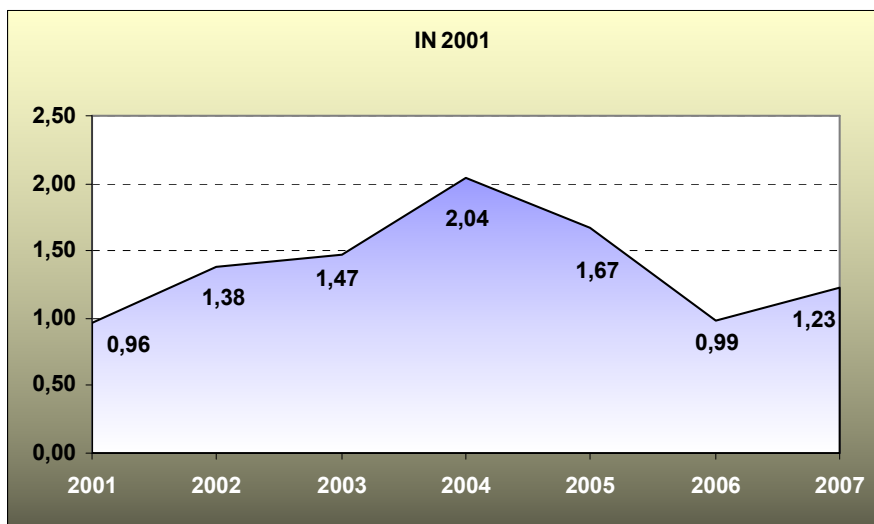
B ... EBIT / nákladové úroky

C ... EBIT / celková aktiva

D ... výnosy / celková aktiva

E ... oběžná aktiva / krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci

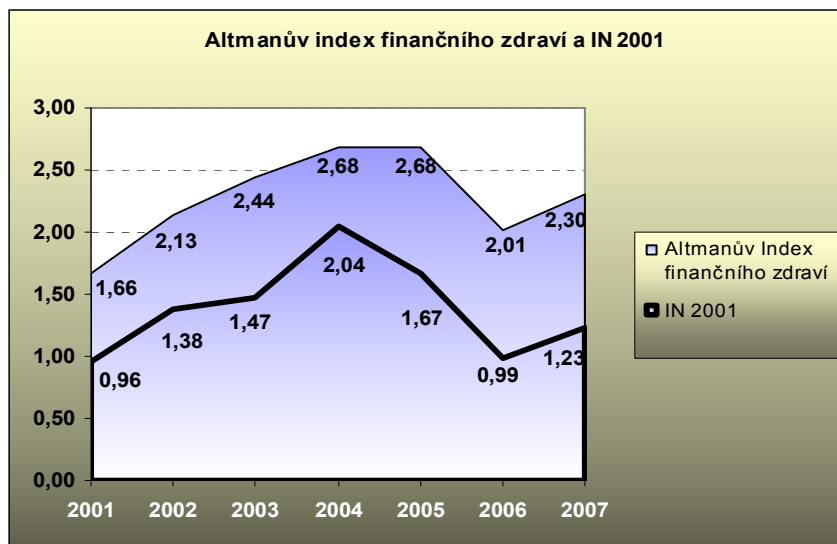
Index IN ukazuje, nakolik podnik tvoří či netvoří hodnotu. Kritickou je hodnota pod 0,75 při níž podnik spěje k bankrotu. Naopak hodnota vyšší než 1,77 vypovídá o podniku úspěšném – tvořícím hodnotu pro své vlastníky.

Graf č. 21: Index IN v letech 2001-2007

Ve STROJÍRNĚ OSLAVANY, spol. s r.o. má index IN2001 pozitivní růstový trend do roku 2004, kde se hodnota vyšplhala až na maximální výši 2,04, což znamená, že společnost prosperuje a tvoří hodnotu. Od roku 2005 nastává pokles, který pokračuje i

do roku 2006, kdy hodnota dosáhla nejnižší úrovně 0,99. V roce 2007 opět dochází k nárůstu a dá se předpokládat, že růstový trend bude pokračovat i v dalších letech. Z grafu je tedy patrné, že společnost se nachází v šedé zóně. Nejpříznivěji se jevil rok 2004, kdy hodnota ukazatele narostla do výše, která patří do pásma, ve kterém podnik tvoří hodnotu.

Graf č.22: AIFZ a IN2001 v letech 2001-2007

I z komparace Altmanova indexu finančního zdraví a IN2001 uvedené v grafu č.23 je zřejmé, že vývoj hodnoceného subjektu vykazuje u obou použitých metod stejné růstové i klesající charakteristiky.

3.2.5 Souhrnné hodnocení finanční situace firmy

Abych mohla formulovat závěry a zhodnotit hospodářský vývoj zkoumaného podnikatelského subjektu za sledované období let 2001 – 2007, k tomu nestačí pouze provedená finanční analýza, která nereflektuje vnitřní děje a určitá specifika podniku. Těmi jsou především měnící se struktura obchodně-výrobního sortimentu, trhu a z toho vyplývající rozdílná materiálová i kooperační náročnost produktu a cenová politika, inovační zásahy vedení podniku do přizpůsobení výrobních technologií a uspořádání vnitřních procesů apod.

Tyto a další aspekty je třeba v rámci provedené finanční analýzy vnímat při komplexním posuzování / hodnocení hospodářského vývoje podniku.

V kontextu s výše uvedenými vlivy si na základě získaných doplňujících informací od vedení společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. dovoluji formulovat následující závěry k finanční analýze zkoumaného podnikatelského subjektu:

1. Podnik se v roce 2001, tj. na počátku hodnoceného období nacházel v téměř kritické situaci spočívající v nízké úrovni produkce ve vztahu k personální i majetkové vybavenosti. Tento stav osvědčují i jednotlivé ukazatele finanční analýzy ať již rentability, likvidity, zadluženosti i aktivity. Vysoký podíl cizích zdrojů na financování majetku, zvláště krátkodobých závazků s vysokým % závazků po splatnosti byl rizikem v možném návrhu na konkurs ze strany neuspokojených věřitelů. Rovněž struktura stálých aktiv s nízkým podílem movitého majetku – výrobních strojů a zařízení (jejich vysoká odepsanost) výrazně zhoršovala výkonnost a konkurenceschopnost podniku.
2. V roce 2002 vedení podniku zpracovalo a přijalo střednědobou strategii rozvoje pod názvem „Cesta změn ve ST-OS“, která spočívala v rozvoji produkce zajištěním nové zakázkové náplně – dlouhodobých systémových kooperací a s tímto záměrem spojené inovaci výrobních technologií. K podpoře tohoto záměru byla provedena vnitřní transformace společnosti na divizní uspořádání s novým uspořádáním firemních procesů a činností.
3. V následujících letech 2003 – 2007, jak vyplývá z provedené finanční analýzy, je patrné, že přijatá střednědobá strategie přinesla celkové ozdravení podniku a to i přes dílčí problémy, které podnik musel a musí překonávat – kursové dopady v důsledku silné orientace na export a tím eliminace vlivu posilující koruny v nákladech, inflační vývoj v ČR zdražující vstupy materiálu, energií, služeb i personální náklady. I přes obecně platnou náročnost kooperačních výrob na rentabilitu (cenový diktát odběratele – finálního producenta) se podařilo podniku dosáhnout kapitálové přiměřenosti tj. vyvážit poměr vlastního kapitálu a cizích zdrojů při zlepšení poměru krátkodobých závazků vůči krátkodobým pohledávkám, vybavit se novými výrobními technologiemi – viz. struktura stálých aktiv. Rovněž ukazatele likvidity, rentability a aktivity vypovídají o trvalém růstovém trendu.
4. V roce 2007 ukazatele finanční analýzy ovlivnilo strategické rozhodnutí vlastníků z roku 2006 o vydělení majetku a služeb neprůmyslového charakteru (bytový fond)

do samostatné dceřiné společnosti. Kromě věcných důvodů sledovaných vlastníky tato transakce významně ovlivnila strukturu aktiv a pasiv společnosti – rozdíl mezi oceněním a účetní hodnotou vkládaného nemovitého majetku vstoupil do vlastního kapitálu – kapitálových fondů společnosti a na straně aktiv se ve stálých aktivech – dlouhodobý finanční majetek zobrazuje nominální hodnota obchodního podílu drženého podnikem v dceřiné společnosti.

Celkově si na základě provedené finanční analýzy a doplňujících zjištění dovolím formulovat závěr, že hodnocený podnik v roce 2001 pochopil a správně vyhodnotil kritický stav, k němuž jako podnikatelský subjekt směřuje. Na základě provedených analýz předchozího vývoje a dosaženého stavu si uvědomil zanedbání inovačního chování nezbytného pro udržení konkurenceschopnosti v tržním hospodářství a přijal střednědobou strategii dalšího rozvoje, která jej na konci hodnoceného období vrátila do pozice srovnatelné s konkurencí v daném oboru podnikání. Dle mého názoru se hodnocený podnik svými dosahovanými parametry respektive ukazateli likvidity, zadluženosti, rentability a aktivity po provedeném transformačním procesu řadí do pásma lepšího průměru srovnatelných tuzemských podnikatelských subjektů ve své kategorii – rozumí se oboru podnikání, velikosti, struktury a formy podniku.

4 NÁVRHY NA OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ SITUACE FIRMY

Pro udržitelnost a zajištění dalšího rozvoje bych vedení podniku na základě provedených analýz a zjištění doporučila:

1. Dále posílit důvěryhodnost podniku vůči bankovnímu sektoru a obchodním partnerům zvýšením základního kapitálu z vytvořených kapitálových fondů minulých období.
2. Na základě realizovaných investic v hodnoceném období do nových výrobních technologií se zaměřit na další zvýšení vnitřní výkonnosti podniku a jejím promítnutí do růstu tržeb respektive přidané hodnoty.
3. Po provedené rozsáhlé obnově a pořízení dlouhodobého majetku – výrobních strojů a zařízení v letech 2004 – 2007 realizovat pouze dílčí inovace přísně spojené s jejich plným využitím a promítnutím do výstupu v ukazatelích aktivity a rentability.
4. Důsledně dbát na efektivitu vynakládaných personálních nákladů – mzdového vývoje s důrazem na komparaci s růstem mzdové produktivity.
5. Vhodnými nástroji – zvláštními ustanoveními v obchodních smlouvách, pojišťovacími instrumenty apod. eliminovat rizika vývoje kursu koruny.
6. Využít členství ČR v EU k možnostem jak alespoň částečně eliminovat dopady kursových ztrát z vývozu výhodnými nákupy materiálu a služeb v eurozóně.
7. Firemní controlling, který je ve společnosti na základě implementovaného informačního systému Hellios na velmi dobré úrovni, doporučuji účinněji zaměřit do oblasti fixních nákladů s cílem objektivizace příspěvku na fixní náklady v jednotlivých položkách.
8. V oblasti výroby a logistiky přezkoumat výrobní cyklus nové kooperační výroby ve vazbě na dosahovanou úroveň oběžných aktiv- materiálových zásob s cílem snížit vázanost finančních zdrojů v zásobách.
9. V oblasti nákladů doporučuji sladit tvorbu rezervního fondu GO, kterou podnik využívá mj. k daňové optimalizaci v jednotlivých obdobích, s faktickou realizací GO na základě zcela konkrétních budoucích záměrů.
10. V oblasti stálých aktiv má podnik rozsáhlý soubor nemovitého majetku (objektů a ploch), u kterého doporučuji prověřit stav faktického současného i budoucího využití s možností odprodeje případně pronájmu nevyužitelného majetku.

5 ZÁVĚR

Finanční analýza zobrazuje potřebné informace pro zhodnocení finančního zdraví společnosti a umožňuje posoudit úroveň finanční situace, připravit návrhy na její zlepšení, vyhodnotit a zpřesnit společností přijatou strategii i zkvalitnit rozhodovací procesy v podniku. Na základě jejích výsledků může vedení podniku posoudit, které oblasti jsou problémové, popř. rizikové. Rozvoji těchto oblastí pak musí být v budoucnu věnována dostatečná pozornost a opět na základě provedení finanční analýzy je možno ověřovat, jak jsou jednotlivá přijatá opatření účinná.

V předložené bakalářské práci jsem se zabývala zhodnocením finanční situace společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o., jejíž předmět podnikání je kovovýroba orientovaná jednak na finální výrobek - hydraulické tlumiče pro kolejová vozidla a jednak na výrobu strojních komponentů pro finální výrobce. Ve třetí kapitole své bakalářské práce jsem provedla kompletní finanční analýzu společnosti během sedmiletého sledovaného období a identifikovala její problémové oblasti. Na základě zjištěných skutečností jsem se pokusila navrhnout opatření, která by mohla vést k dalšímu zlepšení celkové finanční situace a zvýšení výkonnosti podniku.

Při zpracování jsem použila následujících účetních výkazů - rozvaha a výkaz zisků a ztrát včetně rozborů hospodářské činnosti, Zprávy auditora o ověření účetní závěrky a výroční zprávy - odborné literatury, která je uvedena v šesté kapitole.

V rámci základní strategické analýzy jsem provedla rozbor odvětví a konkurence prostřednictvím Porterovy analýzy pěti konkurenčních sil a analýzu silných a slabých stránek pomocí SWOT analýzy. Oba uvedené postupy přispívají ke snazšímu porovnání výhod a nevýhod, které mají zásadní význam pro orientaci a působení v prostředí, ve kterém se společnost nachází.

Nosnou částí celé práce je samotná finanční analýza, včetně výpočtů, tabulek a grafů pro její snadnější znázornění. Bylo použito elementárních metod finanční analýzy a jako orientační podklad doplňující provedenou finanční analýzu byly využity souhrnné indexy finanční stability. Vypočítané výsledky jsem interpretovala na základě doporučených hodnot, ve srovnání s podniky s podobným předmětem činnosti a ve vzájemných souvislostech.

Pro úplné a včasné zachycení všech negativních trendů jsou vhodné pravidelné finanční analýzy a rozborů jednotlivých ukazatelů, na které musí především navazovat interpretace zjištěných výsledků a závěrů a přijetí opatření k nápravě zjištěného negativního stavu.

Cíl, který jsem definovala v úvodu své bakalářské práce považuji za splněný. Věřím, že uvedené návrhy přispějí alespoň částečně při řešení současných problémů společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. a pomohou jí při jejím dalším rozvoji podnikání.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Knihy:

- (1) BLAHA, Z. a JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví podniku*. 2. vyd. Praha: Management Press, 1996. 159 s. ISBN 80-85603-80-2.
- (2) HANUŠOVÁ, H. a KOČMANOVÁ, A. *Účetnictví*. 1. vyd. Brno: PC-DIR, 1998. 230 s. ISBN 80-214-1270-4.
- (3) KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. Brno: Zdeněk Novotný, 2006. 83 s. ISBN 80-7355-061-X.
- (4) PATÁK, Milan R. *Finanční analýza v podnikovém finančním rozhodování*. Praha: Vydavatelství VŠCHT, 1999. 132 s. ISBN 80-7080-36-X.
- (5) PAVELKOVÁ, Drahomíra. *Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera*. Praha: Linde, 2005. 302 s. ISBN 80-86131-63-7.
- (6) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 212 s. ISBN 80-7226-562-8.
- (7) SEKERKA, Bohuslav. *Finanční analýza společnosti na bázi účetních výkazů*. Praha: Profess, 1996. 152 s. ISBN 80-85235-40-4.
- (8) SŮVOVÁ, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. 1. vyd. Praha: Bankovní institut, a.s., 1999. 622 s. ISBN 80-7265-027-0.

Firemní materiály:

- (1) Zprávy auditora o ověření účetní závěrky a výroční zprávy
- (2) Organizační řád společnosti
- (3) Ekonomické a organizační směrnice a příkazy společnosti.
- (4) Vnitřní mzdový předpis společnosti STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o.
- (5) Výroční zprávy z let 2001- 2007

Internetové stránky:

STROJÍRNA OSLAVANY, spol. s r.o. [online]. 2004. ST-OS, 2004 , 27. července 2007. [cit. 2008-05-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.st-os.cz/>>.

7 SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

7.1 Seznam grafů

Graf č. 1: Horizontální analýza aktiv v letech 2001 - 2007.....	32
Graf č. 2: Horizontální analýza pasiv v letech 2001 - 2007	34
Graf č. 3: Okamžitá likvidita v letech 2001-2007	41
Graf č. 4: Pohotová likvidita v letech 2001-2007.....	42
Graf č. 5: Běžná likvidita v letech 2001 – 2007	43
Graf č. 6: Celková zadluženost v letech 2001-2007.....	44
Graf č. 7: Koefficient samofinancování v letech 2001-2007.....	45
Graf č. 8: Ukazatel úrokového krytí v letech 2001-2007.....	46
Graf č. 9: Obrat celkových aktiv v letech 2001-2007.....	47
Graf č. 10: Obrat stálých aktiv v letech 2001-2007.....	48
Graf č. 11: Obrat zásob v letech 2001-2007.....	49
Graf č. 12: Doba obratu zásob v letech 2001-2007.....	50
Graf č. 13: Doba obratu pohledávek v letech 2001-2007.....	51
Graf č. 14: Rentabilita celkových aktiv v letech 2001-2007	52
Graf č. 15: Rentabilita vlastního kapitálu v letech 2001-2007.....	53
Graf č. 16: Rentabilita tržeb v letech 2001-2007.....	54
Graf č. 17: Produktivita z přidané hodnoty v letech 2001-2007.....	55
Graf č. 18: Produktivita z výkonů v letech 2001-2007.....	56
Graf č. 19: Mzdová produktivita v letech 2001-2007.....	56
Graf č. 20: Altmanův index finančního zdraví v letech 2001-2007.....	58
Graf č. 21: Index IN 2001 v letech 2001-2007.....	59
Graf č. 22: Komparace AIFZ a IN2001 v letech 2001-2007.....	60

7.2 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Poměr aktiv v letech 2001- 2007	31
Tabulka č. 2: Horizontální analýza aktiv v letech 2001 - 2007	31
Tabulka č. 3: Poměr pasiv v letech 2001-2007.....	33
Tabulka č. 4: Horizontální analýza pasiv v letech 2001-2007.....	33
Tabulka č. 5: Vertikální analýzy aktiv v letech 2001-2007.....	35
Tabulka č. 6: Vertikální analýza pasiv v letech 2001-2007.....	36
Tabulka č. 7: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát v letech 2001-2007	38
Tabulka č. 8: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát v letech 2001-2007.	38

8 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Zkrácená rozvaha společnosti za sledované období 2001 - 2007

Příloha č. 2: Zkrácený výkaz zisku a ztrát společnosti za sledované období 2001-2007

Příloha č. 3: Vertikální analýza aktiv a pasiv společnosti za sledované období 2001-2007

Příloha č. 4: Horizontální analýza aktiv a pasiv společnosti za sledované období 2001- 2007

Příloha č.5: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát společnosti za sledované období 2001-2007